

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 2, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 11

Penktadienis, Kovo (March) 11, 1960, Toronto, Ontario

META I XXIX

Kanada už Uždraudimą A Bandymų, Nors Dar Nesutaria dėl Kontrolės

OTTAWA. — Kanados užsienio reikalų ministras Howard Green praėjusią savaitę pareiškė parlamente, kad atominiai bandymai turėtų būti uždrausti, nežiūrint to, kad dar nesutarėta dėl kontrolės.

Tarptautinė situacija ant tiek palengvėjus, kad netaip jau svarbu turėti tokią inspekciją, kuri galėtų susekti mažiausias eksplozijas ir po žemėmis.

Derybos Genevoje, kaip žinia, dar neprivedė prie sudarymo sutarties todėl, kad Britanija ir Jungtinės Valstijos nori tokio inspekcijos aparato, kad ir mažiausi žemės drebėjimai būtų tyrinėjami. Kitu atžvilgiu, jie siūlo leisti mažus požeminius bandymus, kadangi jie nesudarytų radiacijos pavojaus.

Tarybų Sąjunga stoja už uždraudimą bent kokių nuklinių eksplozijų, bet nemato reikalo eiti į absurdą dėl inspekcijos. Norint susekti žemės sudrebėjimą, reiktų armijos inspektorių, kurie turėtų landyti po visus užkampius.

Galima sutarti nedaryti bandymų, o derybas tęsti toliau dėl sudarymo tinkamos inspekcijos. Jeigu kuri pusė sulaužys sutartį, bus galima lengvai pastebėti. Jeigu labai maži požeminiai bandymai kol kas ir nebūtų susekti, tai jie nesudarytų pavojaus žmonijai. Uždraudimas bandymų juk ir yra tam, kad pastojus kelią radiacijos plitimui.

Jeigu būtų sutarta uždrausti bandymus, tai vėliau, augant pasitikėjimui, galima inspekciją išplėsti. Bet sveikas protas sako, kad jeigu sugyvenimas gerės, tai nebus reikalo nei vienai valstybei daryti bent kokius slap tus bandymus.

Jeigu kuri pusė sulaužytų sutartį, tai juk didelės svarbos nebūtų. Tada ir kita pusė galėtų atnaujinti bandymus. Jokiu būdu nebūtų blogiau. Bet sulaužiusioji sutartį pusė atsidurtų praston padėtin. Ji nustotų viso pasaulio pasitikėjimo.

GENEVOS MOTERYS GAUN A TEISĖ BALSUOT

GENEVA. — Genevos valstija (dalis Šveicarijos) 18,152 balsais prieš 14,593 pasisakė už teises moterims dalyvauti vietiniuose balsavimuose.

Šveicarija iki šiol nepripažįsta moterims teisių dalyvauti balsavimuose. Ir šie balsavimai leidžia tik vieną valstijoj ir tik vietiniuose rinkimuose. Federaliuose rinkimuose moterims negali dalyvauti.

Ragina Darbo Unijas Nenusileisti Vilkams

TORONTO. — Douglas Hamilton, Ontarijos Darbo Federacijos sekretorius - iždininkas, kalbėdamas Torontó ir Distrikto Darbo Tarybos konferencijoj, kurioj dalyvavo 250 delegatų, ragino unijas nenusileisti kapitalistiniams vilkams.

Jis nori, kad unijos išdėstytų savo padėtį visuomenei ir tokiu būdu atsikirstų kapitalistams, kurie nuolatos staugia prieš darbininkus kaip kokie vilkai išalkę.

Darbininkai, sakė jis, yra atlikę daug ir didelių dalykų dėl Kanados ir jos žmonių gerovės. Jokia kita organizacija nėra tiek pasitarnavusi Kanados ir žmonių naudai.

Planuoja Įkurti NATO Specialius Batalijonus

PARYŽIUS. — NATO vyriausias komandierius gen. Lauris Norstad iškėlė viešumon, kad jis planuoja įkurti keletą batalijonų apginkluotų atominiais ginklais skubiems pasiuntimams į neramias vietas bet kurion NATO valstybėn.

Jis sako, kad šiam jo planui Amerika, Britanija ir Prancūzija tykiai pritaria. Pradžioje šie ypatingiems reikalams batalijonai tesudarys tik nuo 2,500 iki 3,000 gerai ginkluotų ir apmokytų vyrų. Vėliau jie bus didi-

FRANCŪZAI NETEKO ALŽIRIJOJ 13,000

PARYŽIUS. — Francijos armija neteko 13,000 vyrų Alžirijoje per praėjusius penkis metus kovodama prieš alžirijiečius, siekiančius Alžirijos nepriklausomybės.

Be abejonės, alžirijiečių nuostoliai buvo daug didesni. Jie ginkluoti mažais ginklais ir jiems sunku atsilaikyti prieš moderniškaus ginklais ginkluotą armiją. Bet jie tebėra nenugalėti.

Baltveidžiai Studentai Pritaria Negrams

DURHAM, N. C. — Duke ir North Carolinos universitetų baltveidžiai studentai drauge su negrais studentais trečiadienį čia pradėjo sėdėjimo streiką segreguotose valgyklose. Iš Howard Johnson valgyklos policija išvaikė vienus ir antrus.

Kituose miestuose baltveidžiai studentai negrams atėjo į pagalbą pirmiau. Winston-Salem miestelyje 22 baltveidžiai ir keli negrai už pikietavimą jau nuteisti.

Nashville, Tenn., penki baltveidžiai taip pat areštuoti drauge su 75 negrais. Tolygių atsitikimų yra ir kituose miestuose.

BALTIEJI NORĖJO UŽPULTI NEGRUS

MONTGOMERY. — Negrai susimetė į vieną bažnyčią dėl pasimeldimo už panaikinimą negrų segregacijos. Baltieji, dasižinoję apie šį negrų žygį, pasileido prie bažnyčios.

Kasžin kas būtų buvę, jei ne 500 policijos. Policijai pavyko suvartyti negrus atgal į bažnyčią, o baltuosius išskirstyti. Tada negrams buvo leista aplėisti bažnyčią ir vykkti namo.

namai.

Batalijonų tikslas bus malšinti sukilimus ir karo žiežirbas NATO valstybėse.

Eksplodavo 7 Bomarkas, Bet Pearkes Nenusimena

OTTAWA. — Mes turime labai užsispyrusį optimistą apsigynimo ministro Pearkes asmenyje. Tą parodo sekan-tis faktas.

Atėjęs pranešimas iš JAV sako, kad Jungtinių Valstijų oro jėgos turėjo dar vieną nepasisekimą su "bomarku". Septintu kartu buvo bandoma paleisti Bomarc B ir septintu kartu eksplodavo ant pastolio. Bet Kanados apsigynimo ministras Pear-

SUSTREIKAVO 14,000 HOLLYWOODO AKTORIŲ

HOLLYWOOD, Cal. — Išėjo į streiką 14,000 jūdžių aktorių. Jie nori, kad kompanijos mokėtų jiems dalį uždarbio už televizijai paroduodamus filmus.

Apie 10 procentų aktorių yra milijonieriai ir jiems šis streikas bus tik atostogos, bet 80 procentų aktorių uždirbo apie \$4,000 į metus, tai jiems bus sunku, jei negaus darbo kur kitur.

Grįžo iš Azijos, Ruošiasi Francijon

MASKVA. — Premjeras Chruščiovas grįžo iš Azijos, kur jis apkeliavo kelias valstybes ir padarė 15,500 mylių kelionę. Sugrįžus į Maskvą, buvo sušauktas didelis mitingas, kuriame Chruščiovas pasakojo apie savo patyrimus.

Kovo 15 dieną Chruščiovas susitiks su prezidentu De Gaulle Paryžiuje.

Jis pareiškė, kad Tarybų Sąjunga eina į tuos susitikimus su pilnu pasirošimu palengvinti šitampimą.

"Is savo pusės, mes darome ir darome viską, kas reikalinga sudarymui prielankios atmosferos dėl ateinančių pasitarimų", pasakė jis.

Nei viena valstybė, sakė jis, neturėtų dabar elgtis taip, kad padėtis būtų pabloginta.

New York. — Tūkstančiai gyventojų pikietavo City Hall, protestuodami prieš nuolat keliamus taksus.

kes dėl to nenusimena, nors jis yra numatęs tuos bomarkus kaip vyriausį apsigynimo įrankį.

Bomarc B yra patobulintas Bomarc A. Pastarasis jau išėjo iš "mados", Bet B vis eksploduoja ant pastolio. Gį Pearkes teigia, kad galų gale amerikiečiams pavyks surasti tą "vabalą", kuris yra kaltas už šiuos sprogimus vietoje.

Tuo pat metu buvo norėta išbandyti Atlas tarpkontinentinį sviedinį Kalifornijoje, bet tas taipgi sprogo vietoje pirm laiko.

Kanadoj yra statomos dvi bomarc paleidimo bazės, kas kanadiečiams atsieis mažiau-sia \$30,000,000.

"Is tų informacijų, kurias aš gaunu", pareiškė Pearkes, "aš įsitikinau, kad tie, kurie atsakomingi už sviedinio išvystymą, galų gale nugalės visus trūkumus. Aš nematau priežasties keisti mūsų planus".

Bet jeigu jo optimizmas nepastvirtins, tai graži suma Kanados žmonių pinigų nu-eis vėjais.

Reikia atsiminti, kad tokių atsitikimų buvo pirmiau. Keli šimtai milijonų dolerių nuėjo vėjais ryšium su Arrow orlaivių vystymu.

Guinėja Pripažino Rytinę Vokietiją

BERLYNAS. — Naujai tapusi nepriklausoma valstybe Vakarų Afrikoje, Guinėja, pripažino Rytų Vokietiją ir atsiuntė savo ambasadorių, kuris prisistatė prezidentui Wilhelmui Pieckui.

Guinėja yra pirma nekoministinė šalis pripažinusi Rytų Vokietiją.

Vakarų Vokietijos valdžia dėl to baisiai supykusi ant Guinėsjos. Manoma, kad Adenaueras atšauks savo ambasadorių iš Guinėsjos. 1957 metais Adenauero vyriausybė nutraukė diplomatinius ryšius su Jugoslavija dėl tokio pripažinimo.

Guinėja neseniai gavo nepriklausomybę iš Francijos, kurios kolonija ji buvo.

Daug žmonių žūva Per žemės drebėjimus

Šiomis dienomis žemės drebėjimas sunaikino Agadir miestą Morokoj, Afrikoj. Sakoma, kad užmuštų gali būti iki 6,000. Daug žmonių buvo užgriūta po griuvėsiais jiem esant dar gyviems. Gelbėtojai girdėjo ne vieną šaukiant pagalbos. Daugelis šeimų neteko vaikų. Kitų šeimų žuvo tėvai. Buvo baisi tragedija. Vaikai verkė ieškodami tėvų, tėvai — vaikų.

Bet šis žemės drebėjimas buvo mažmožis lyginant su kitais.

Yra užrekorduota, kad per žemės drebėjimą Kinijoje, Šensi provincijoje, 400 metų atgal buvo užmušta 830,000 žmonių.

Irane 1957 metais per tris žemės drebėjimus buvo užmušta 3,000 žmonių.

Pakistane per žemės drebėjimą 1935 metais žuvo 25,000.

Turkijoje 1939 metais žuvo 30,000.

Japonijoje per žemės drebėjimą 1923 metais žuvo 100,000.

Lisbona buvo sunaikinta per eilę žemės drebėjimų 1755 metais. Žuvo 40,000.

San Francisko miestas 1906 metais buvo beveik visai sunaikintas gaisrų, kurie kilo po žemės drebėjimo. Žuvo 450 asmenų.

Tai didesni žemės drebėjimai. Būna mažesnių su mažesniais aukomis labai dažnai.

Išaiškinti Alžirijos Sukilimo Lyderiai

Francijos policijai pavyko išaiškinti, kas vadovavo Alžirijos sukilimui, kuris prasidėjo sausio 24 dieną Alžyre.

Sukilimas nebuvo karštagalvių išsiškimas, o politinė operacija, nuodugnai suplanuota dešiniųjų organizacijų lyderių.

Nekurie iš tų lyderių palaikė glaudžius ryšius su fašistų ir nacių grupėmis Belgijoje, Vakarų Vokietijoje ir Švedijoje. (Veikiausiai svasatikų teplojimas buvo nacių pritarimo tam sukilimui ženklas.)

Sukilimas Alžyre buvo tikrai pirmas žingsnis, kurį turėjo sekti kiti išstojimai, atkreipti prieš De Gaulle planą dėl Alžirijos apsisprendimo, dėl Tarybų Sąjungos premjero N. Chruščiovo priėmimo Francijoje ir t. t.

Pats vyriausias maištininkų siekis, be abejonės, buvo De Gaulle nuvertimas ir militarinio režimo įsteigimas Francijoje.

Alžirijos sukilėliams vado-

vavo Francijoje esą dešinieji lyderiai. Jie turėjo sudarę komitetą iš 6 asmenų. Jų vadovu buvo žmogus, kuris buvo žinomas "Senjojo" slapivardžiu. Policija bando išaiškinti jį.

To komiteto nariai priklausė dviem organizacijoms: Francijos Nacionaliam Frontui, kuriam vadovauja Dr. Martin, ir Populiariam Judėjimui 13. Jis susideda vyriausiai iš armijos karininkų, kurie dalyvavo gegužės 13 dienos revoliucijoje 1958 metais.

Dr. Martin pirmą karą buvo Francijos fašistų judėjimo vadinamo Cagoulards vardu narys.

WASHINGTON. — Raketų gamintojai reikalauja daugiau pinigų.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Trec. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygu, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Telkia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Krygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

TREJI METAI. A. Čechovas. Knyga 332 puslapių ir joje telpa aštuonios apysakos. Knygyne Nr. 84.

IVANAS RŪSTUSIS. V. Kostylovas. Romanas. Pirmo dalis. Knyga 492 puslapių. Knygyne Nr. 85, o antros dalies Nr. 86.

KERSTAS. A. Čechovas. Knygoje telpa 63 apysakaitės. Knyga 444 puslapių. Knygyne Nr. 87.

A. PUŠKINAS PROZA. Knyga 516 puslapių. Joje telpa Velionės Bielkino penkios apysakaitės ir dešimt A. Puškino apysakų. Knygyne Nr. 88.

ZUVĖDRA. N. Biriukovas. Apysaka. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 89.

AUDRŲ PAGIMDYTI. N. Ostrovskis. Apysaka. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 90.

PIRMIEJI DŽIAUGSMAI. K. Fedinas. Apysaka. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 91 ir 92.

ZEME ŽYDI. V. Safonovas. Knyga 504 puslapių. Joje telpa keliasdešimt įdomių publicistinių bei mokslinių straipsnių. Knygyne Nr. 93.

AUDRA. Vilis Lacia. Trijų dalių romanas. Knyga 632 puslapių. Knygyne Nr. 94.

JAUNESNIOJO SČNAUS GATVĖ. L. Kasilis ir M. Polianovskis. Apysaka. Knyga 620 puslapių. Knygyne Nr. 95.

MORTENAS RAUDONASIS. Martin Anderson Nekse. Apysaka. Knyga 464 puslapių. Knygyne Nr. 96.

SUSITIKIMAS. V. Koževnikovas. Joje telpa 58 apysakaitės - apsakymai. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 97.

ŽANAS KRISTOFAS. R. Rolland. Apysaka. Knyga 270 puslapių. Knygyne Nr. 98.

ANTPUOLIS. L. Tolstojus. Knygoje telpa keturios apysakos - pasakojimai ir iš kunigaikščio užrašų aprašymas. Knyga 440 puslapių. Knygyne Nr. 99.

VAIKYSTĖ. L. Tolstojus. Autobiografinis aprašymas. Knyga 404 puslapių. Knygyne Nr. 100.

PROZA. M. Lermontovas. Knygoje telpa autoriaus trumpa biografija ir dešimt apsakų - apsakymų. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 101.

SOFĖ. L. Leonovas. Apysaka. Knyga 364 puslapių. Knygyne Nr. 102.

AUKŠTŲJŲ SIMONIŲ LIKIMAS. I. Simonaitytė. Mažosios Lietuvos buitės romanas. Knyga 344 ir kita laida 428 puslapių. Knygyne Nr. 103 ir 104.

PRAEITIES ŠEŠĖLIAI. A. Upytis. Apysaka. Knyga 364 puslapių. Knygyne Nr. 105.

PRIESAIKA. F. Gladkovas. Apysaka. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 106.

DRAUGYSTĖ. K. Marukas. Knygelėje telpa 10 apysakaitių. Knygelė 104 puslapių. Knygyne Nr. 107.

CEMENTAS. F. Gladkovas. Apysaka. Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 108.

MAKARO SAPNAS. V. Korolenko. Joje telpa dešimt apsakaitių - apsakymų. Knyga 368 puslapių. Knygyne Nr. 109.

BUDVIEČIŲ MOKYKLA. V. Žilionis. Joje telpa 26 apysakaitės-apsakymai. Knyga 236 puslapių. Knygyne Nr. 110.

PASAKOS. V. Haufas. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 111.

SALAMBO. Gustave Flaubert. Joje telpa 15 apysakaitių-apsakymų. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 112.

TARYBŲ LIETUVOJ

Didžiai įvertintas Darbas iš Širdies

Vasario 9 d., pasibaigus Lietuvos KP Centro Komiteto plenumui, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis įteikė TSRS ordinas ir medalius respublikos žemės ūkio pirmūnams, partiniams bei tarybiniams darbuotojams, apdovanotiems už laimėjimus vystant kolūkių bei tarybinių ūkių gamybą.

Darbo Raudonosios Vėliavos ordinas įteiktas J. Butkevičiui, Pagojaus tarybinio ūkio direktoriui.

Medaliai "Už darbo našumą" buvo įteikti Lietuvos KP Centro Komiteto žemės ūkio skyriaus vedėjui V. Kolesnikovui, Lietuvos KP Klaipėdos rajono komiteto sekretoriui K. Petrauskui, Kalvarijos rajono "Tarybų Lietuvos" kolūkio pirmininkui L. Statulevičiui, Lietuvos TSR žemės ūkio ministriui V. Vazalinskui.

Apdovanotieji iš visos širdies padėkojo už didį jų darbą įvertinimą.

Už pasiekus gerus rodiklius 1959 metais gaminant ir parduodant valstybei mėsą ir kitus žemės ūkio produktus, Lietuvos TSR Aukščiau-

siosios Tarybos Prezidiumo Garbės raštais apdovanoti 397 žemės ūkio pirmūnai, partiniai bei tarybiniai darbuotojai.

Lietuvos KP Centro Komiteto ir respublikos vyriausybės vardu apdovanotusius pasveikino drg. J. Paleckis.

Daugiau kaip šimtas ūkio pirmūnų gavo Lietuvos TSR žemės ūkio ministerijos vertingas asmenines dovanas.

Ekspres -- Informacija Apie Naujas Knygas

VILNIUS. — Siekiant pagerinti bibliografinę informaciją apie naujas knygas, Lietuvos TSR Knygų rūmai pradėjo leisti biuletinį "Ekspres -- informacija apie naujus spaudinius, išėjusius Tarybų Lietuvoje". Jis leidžiamas kas savaitę 2,000 egzempliorių tiražu. Biuletinyje pranešama apie knygas, brošiūras ir kitus spaudinius, išėjusius Lietuvoje per savaitę. Be to, biuletinyje bus skelbiami naujai pradėti eiti periodiniai leidiniai.

A. Čechovo Jubiliejus

Ramygalos rajono "Lenino keliu" žemės ūkio artelės kultūros namai didžiojo rusų rašytojo A. Čechovo šimtosioms gimimo metinėms pažymėti pastatė jo pjesę "Meška". Tą patį pjesę statė "Galybės" žemės ūkio artelės saviveiklininkai. Rajono bibliotekoje atidaryta paroda "A. Čechovo rusų dramaturgijoje ir prozoje".

Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos rajono skyrius paruošė paskaitų ciklą, skirtą Čechovo dienoms: "V. I. Leninas apie Čechovą", "Gorkis apie Čechovą ir kovotoją prieš miesčioniškumą", "A. Čechovas — rusų kritikinio realizmo tęsėjas".

Čia jūs matote Lietuvos kėnų apylinkės Kultūros namų kapelos muzikantas Juozas Kaminskas.

Naujas Kultūros Universitetas

ALYTUS. — Daugiau kaip 200 klausytojų susirinko į pirmąjį Alytaus Liaudies kultūros universiteto užsiėmimą. Klausytojų tarpe — "Ukmašinos" gamyklos, Siuvimo fabriko darbininkai, medicinos, švietimo darbuotojai.

Pirmasis užsiėmimas buvo pavadintas "Daina — gyvenimo palydovas". Jam vadovavo Lietuvos liaudies artistė Aleksandra Staškevičiūtė.

Artimiausiu laiku liaudies kultūros universiteto klausytojai vėl susitiks su įžymiais respublikos literatūros ir meno meistras.

Šiuo metu Alytuje veikia Liaudies teatras ir Liaudies kultūros universitetas.

Apylinkės Muziejus

Pandėlys. — Panemunio apylinkės tarybos deputatų iniciatyva vietos kultūros namuose atidarytas liaudies muziejus. Renkant eksponatus daug pasidarbavo apylinkės pirmininkas Gagiškis, vietos septynmetės mokyklos mokytojas Margevičius, kultūros namų direktorė Genienė ir kiti apylinkės Tarybos deputatai.

Gausūs muziejaus lankytojai susidomėję apžiūri jo ekspozicijoje surinktas ar-

Plečiamas P. Cvirkos Muziejus Kaune

Petro Cvirkos muziejų Kaune nutarta išplėsti. Dabar muziejus užims aštuonis kambarius.

Muziejaus direktorius K. Vairas-Račkauskas ir moksliniai bendradarbiai renka medžiagą naujai ekspozicijai. Bus plačiau parodytas pažangios spaudos poveikis jaunojo rašytojo idėjiniam augimui, jo gyvenimas ir veikla Didžiojo Tėvynės karo laikotarpiu. Ekspozicija bus papildyta P. Cvirkos kūriniais, išleista užsienio kalbomis.

cheologinės iškásėnas, liaudies menininkų išdirbinius, dekumentus iš apylinkės revoliucinės praeities.

Panemuniečių pavyzdžiu liaudies muziejus numatyta įsteigti Kupreliškio, Skapiškio ir kitose rajono apylinkė-

Trumpai iš Visur

* Brangiausias "dramblio kaulas" gaunamas iš begemoto ilėių.

* Transmanijos vilkas — įdomus žvėris: jo nasrai — kaip tigro, o uodega kaip žiurkės.

* Skrendanti musė per sekundę suplasnoja 330 kartų.

* Tropikų žuvis - vampiras, kuri yra labai panaši į ungurį, dėl ko ji dažnai nuogjo ir neatskiriama, įsrieda iš ikrelės kaip nedidelis sliekas ir bematant įsirausia į dumblą iki pat galvos. Taip ji praleidžia 2,5 metų, maitindamasi smulkiais gyviais. Suaugusi ji išlenda iš dumblo ir pradeda medžioti kitas žuvis, iš kurių išsiurbia kraują iki lašelio.

Gera Proga

Nepilno laiko pastovus išvežiojimo darbas šioj apylinkėj.

Canadian Corporation Distributing Nationally išgarsintiems gaminiams reikia vietinio išvežiotyto esantiems kostumeriams šioje apylinkėje.

Patyrimo nereikia. Aplikantas turi būti geras vairuotojas, patikimas, blivus ir teisingas. Turi turėti automobilį ar mažą troką ir \$1,200 pinigais.

Šį darbą galima atlikti dirbant kitą darbą.

Kreiptis raštu: Contract Division, 1512 Eglinton Ave. W. Toronto 10, Ontario

Hibridines cukrinių runkelių sėklas išveda Lietuvos žemės ūkio akademijos docentas Kazys Dereškevičius. Vadovaudamasis Mičiurino metodus, mokslininkas pernai pasiekė didelį laimėjimą — pirmą kartą mūsų šalyje išvedė keturias šios kultūros rūšis, kurios bus pirmine medžiaga cukrinių runkelių hibridinėms sėkloms gauti. Pavasarį docentas K. Dereškevičius sukryžmėns jas su paprastomis rūšimis ir atrinks geriausius kryžminimo būdus, duodančius didžiausią cukrinių runkelių derlių. Nuotraukoje: Lietuvos žemės ūkio akademijos docentas K. Dereškevičius laboratorijoje tikrina cukrinių runkelių sėklas.

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylėris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E.

Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

SKĖSTANCIAM IR ŠIAUDAS IŠRODO DIDELIU RASTU

Paskelbimas, kad Eliot Lake uranijaus kasyklos atleis iš darbo 4,000 mainierių, sujungia miestelio gyventojus. Tai labai rimtas dalykas. Visai neperdedama, kuomet sakoma, kad miestelis turės mirti. Nukentės ne tik mainierių šeimos, bet ir biznis. Sakoma, kad yra investuota tenai \$49,000,000 privatiško kapitalo ir \$19,000,000 visuomeniško. Bet gelbėjimosi priemonės, kaip atrodo iš šono žiūrint, prilygsta šiaudui.

Mainierių moterys aną dieną pasiuntė į Ottawą 150 delegacijų. Jos prašė, kad vyriausybė dėtų pastangas išgelbėti miestelio žmones nuo katastrofos. Išrodo, kad vyriausiu dalyku laikomas atominio tyrinėjimo centras, kurį vyriausybė nori statyti Manitoboj, netoli Winnipego. Matyti moterys prašė, kad tas centras būtų statomas Eliot Lake miestelyje. Jos ketina vykti į Winnipegą ir prašyti Manitobos vyriausybę, kad ji nusileistų dėl to centro.

Ką gi tas centras reiškia? Sakoma, kad jis pareikalautų apie 400 žmonių. Tikriausiai tenai nebus vietos mainieriams. Tiesa, gali būti reikalinga paprastų darbininkų, bet daugiausia tenai turės dirbti mokslininkai. Išėina, kad iš tų 4,000 galės gauti darbo tame tyrinėjimo centre vienas kitas šimtas. Reiškia, problema neišsprendž.

Yra manoma, ir gana pamatuotai, kad ir daugiau miestelių, kurie remiasi kasyklomis, susilauks juodų dienų. Anglies kasyklos silpnėja, nes anglį daug kur pavaduoja gazolinas, elektra. Ateityje anglies pareikalavimas gali dar daugiau sumažėti.

Eliot Lake 4,000 mainierių yra tik lašas jūroj, kuomet Kanadoje bedarbių yra virš 800,000. Tai problema, kurios nebus galima išrišti perkeliant tyrinėjimų centrą iš vienos provincijos į kitą.

KEISTAS TEISINGUMAS

Aną dieną teismas nubaudė kelis individualus ir jų kompanijas už taksų nemokėjimą. Tarp tų individualių vienas buvo nesusmokėjęs taksų sumoje \$177,725. Jam buvo priteista sumokėti vyriausybei \$178,000. Reiškia, bausmės uždėjo tiksliai \$275. Visa kita buvo jau vyriausybės, tik nesusmokėta laiku. Tas pilietis už tokią sumą yra tikriausiai pasidaręs gražią sumą kapitalo. Vien palūkanų galima buvo gauti keleriojai daugiau, tik vienų metų bėgyje, negu bausmės uždėta. Kas įdomiausia, tai tas, kad tiems nusikaltėliams buvo leista sumokėti pabaudą pinigais ir tokiu būdu išvengti kalėjimo.

Dalykas toks, kad tokia bausmė tiesiog raginte ragina visokias vertelgas nemokėti taksų valdžiai. Pagaus, sumokėsi tada, bet jei nepagaus, tai tu labai daug laimėsi. Ar ne taip?

Bet štai beveik tuo pat laiku dvi emigrantės buvo sugautos vagiant parduotuvėse. Jos prisipažino pavogusias prekių už \$175. Visos tos prekės buvo atgautos. Bet merginos buvo nubaustos po 30 dienų kalėjimo. Joms nebuvo leista sumokėti pabaudas pinigais ir išvengti kalėjimo. Ir jų nusikaltimas buvo pirmas.

Kyla klausimas, kodėl tiems, kurie buvo pavogę vyriausybės pinigų ne tik tūkstančiais dolerių, bet ir šimtais tūkstančių, buvo leista užsimokėti bausmę pinigais, o šioms neturtingoms merginoms — ne? Koks čia skirtumas vagystėj? Vagystė juk yra vagystė, nesvarbu kas pavogta.

Toronto Daily Star yra kapitalistinis laikraštis, bet ir jam atrodo keistas toks teisingumas.

JUK NE SUPERMENAI

Daugelis kanadiečių pergyvena didelius "skausmus" dėl to, kad Kanados ledo rutulio komanda nelaimėjo žieminių olimpijadų Jungtinėse Valstijose. Aukso medalį žiemet nusinešė amerikiečiai, kuriuos kanadiečiai išmokino šio žaidimo.

Tas įrodo, kad kanadiečiai nėra supermenai. Amerikiečiai matyti geriau pasiruošę, tai ir laimėjo.

PASIMATYMAS

Teofilis Tiivytis

Balgės žmogaus išmintis debesų aukšty.
Kas virš jų?.. Dievas gyvenęs tenai,
Laisvė pagimdė žmogų — paukštį,
Dievų protu, ugnies sparnais.

Mintį pančiojo prietarų kešėliai —
Mistika lėkšta ir buka.
Ką mąstai, miela mano mergužele,
Klaupdama ties švinine mūka?

Keistai žiba tavo melsvosios akelės;
Šilpsta jos akloj koplyčių tamsuoj.
Galva galvoja žmogus, o ne kelias, —
Žygiul, valsui pagaliau juos patausok.

Mesk dievus į atliekų laužą,
Atmerk plačią žydrąsias akis;
Mokslas prietarų užtvaras laužo, —
Žmogus dievų tvarinius tvarkys.

Klaidžioji ties varpinių mūrais,
Laimės ieškodama nesąmonių sapne, —
Laukiu tavęs tarp Giedros ir Ramybės jūros,
Tenai vakarais gali sutikt mane.

Vakarų Vokietija Jau Pamiršo Karo Pamokas

Pastarosiomis dienomis iškilo viršun, kad Vakarų Vokietija jau ieško militarinių bazių kitose šalyse. Jai esą reikalinga sandėlių ginklams ir amunicijai, orlaivinių lavinimo kempijų. Vakarų Vokietijoje nebeužtenka vietos dėl jos militarinių jėgų.

Dėl to spaudoje ir parlamenteose iškilo nemažai debatų. Ottawoje senatorius David Croll pakėlė aliarmą dėl Vakarų Vokietijos arogantiškumo ir naujo pasiruošimo karui. Jis išbarė ir Kanados užsienio reikalų ministrą dėl užtylėjimo to fakto, kad vokiečiai jau ieško bazių svetur. Jis sakė, kad Vakarų Vokietija yra nepatikima.

Kas dedasi Vakarų Vokietijoje, labai gražiai iliustruoja laišku, kurie telpa spaudoje. Čia pacituosime porą laišku, kurie tilpo Globe and Mail.

Kurt H. Guenther, emigrantas iš Vakarų Vokietijos, rašo sekančiai:

"Pagyvenęs šešius mėnesius Vokietijoje po nebuvimo ten septynis metus, aš nustebau dideliais materialiais pasikeitimais, o ypatingai nauju Vokietijos žmonių galvojimu. Dingo nusikaltimo jausmas, jausmas gėdos dėl daugelio vokiečių papildytų žiaurumų.

"Vietoj to dabar vyrąja naujas galvojimas, visiško nepaisymo praeities, atsinešimas 'tai kas, jei mes papildom tuos tariamus žiaurumus; jei mes nebūtume leidęsi pralaimėti (ši klaida primetama ginkluotų jėgų generaliniam štabui), tai mums nereiktų klausyti ne-

kaltųjų Vokietijos priešų mokinimų'.

"Seni draugai, kurie tik keli metai atgal labai jaudindavosi tik suminėjus tuos nusikaltimus, kuriuos mes papildom, šiandien yra visai indiferentiški ir nenori nei kalbėti apie tai. Galų gale, sako jie, jeigu Vokietija būtų laimėjusi karą, tai Aliantai būtų buvę pastatyti teisme už žiaurumus, kuriuos jie papildė. Jie mano, kad pirmoj vietoj ant vokiečių sąrašo Aliantų nusikaltėlių būtų tos Aliantų šalys, kurių oro jėgos bombardavo vokiečių miestus.

"Maža abejonė, kad Vokietija, kaip nugalėta šalis, netekusi visų karinių ginklų, jautėsi labai prastai. Dabar, tačiau, yra visai kitaip, kuomet ji tapo sunkiai ginkluotu gigantu, kuris išrodo negali panešti tos naštos. Ar ji pavirs tokiu gigantu, kurio visas pasaulis bijojo, rasi trupčio laiko ir progos klausimas. Bet reikia atsiminti, kad kada tigras yra laikomas už uodegos, anksčiau ar vėliau kas nors turės nukentėti; turėkime viltį, kad dėl klaidų, kurios buvo padarytos, pasaulis neturės perkenėti galimą trečią ir paskutinį sykį.

"Aš norėčiau pridėti, kad iš visų vakarinių jėgų, Didžioji Britanija išrodo esant vienintele šalimi, kuri jaučia militarinį pavojų, kuris dabar gana aiškūs pokarinėj Vokietijoje. Kaip buvusiam Vokietijos tautiečiui, man liūdna matant dabartinę praeitį Vokietijos padėtį, bet didžiuojuosi faktu, kad dabar aš esu Kanados pilietis ir laisvos šalies narys".

Taip tai atrodo Vakarų Vokietija vokiečių emigrantui, kuris buvo sugrįžęs tėvynėn po septynių metų.

Buvęs Kanados orlaivininkas William Reimer rašo sekančiai:

"Iš buvęs keturis metus su Royal Canadian Air Force Vokietijoje, ir turėjęs daugelį susitikimų ir pasikalbėjimų su Vokietijos žmonėmis, aš pasakysiu be jokios abejonės, kad Vokietijos žmonės yra neramūs ir nepatikimi.

"Tas nepasitikėjimas matosi daugeliu būdų. Vokietijoje stovinčiam orlaivininkui gali būti tas faktas, kad jis yra verčiamas laukti parduotuvėj, kol vokiečiai kosumeriai būna aptarnauti, nors kiti ateitų paskui jį. Jam gali būti pasakyta, bandant įeiti į tam tikrus naktinius klubus, kad klubas uždarytas, nors vokiečių civilinis buvo įleistas pora minučių prieš tai. Aš nustojau skaičiuoti, kiek kartų man buvo pasakyta, 'Kodėl jūs kanadiečiai nevykstate namo? Mums nereikia jūsų čia'.

"Šiandien Vokietija yra galinga iš militarinio taškaregio, kas atsispindi pasididžiavime civiliniuose. Vokietija turi galingą sausumos armiją, gerai išlavintą laivyną ir labai pasėkmingą orlaivyną. Jeigu jos ginkluotos jėgos taip augs, kaip dabar, bėgyje metų ar dviejų jos nustos buvusios apsigynimo pobūdžio ir pasidarys galima puolimo jėga, kurią bus sunku sukontroliuoti.

"Daugelis įtakingų ratelių Europoje tiki, kad Vokietijos mokslininkai dirbo kartu su Francijos mokslininkais gaminant atominę bombą, ir dalyvavo jos bandyme Sacharoje. Tas suteikia Vokietijai atominį sugebėjimą. Sudėjus kartu su patvirtintu pareiškimu, kad duoti užsakymai Jungtinėse Valstijose dėl raketų, galinčių nešti atomines galvas, išrodo labai aišku. Kaip kad senyvas vokiečiai sakė man, visi pirmkarinės Vokietijos požymiai kyla į viršų šiuo metu".

Iš to, kas čia buvo pacituota, galime aiškiai matyti, kad buvusios vokiečių agresijos aukos daro tas pačias klaidas, kurias padarė po pirmojo pasaulinio karo. Juo labiau vokiečiai apsiginkluoja, tuo arogantiškesni jie darosi. Praėjusio karo pamokos jau pamirštos. Jie žingsnis po žingsnio eina prie agresyviškumo. Dabariniams sąjungininkams tuoj bus sunku sukontroliuoti juos. "Kodėl jūs kanadiečiai nevykstate namo? Mums nereikia jūsų čia". Taip tai kalba vokiečiai savo sąjungininkams. Tai labai reikšminga.

Pastabos

Sunku net suprasti, kuri vyriausybė iš kurios išmoko duoti lengvus ir gražius pažadus žmonėms: mūsų vyriausybė, ar amerikiečių. Arba, kuri kurią pralenks.

Kaip gyvenimo praktika rodo, tai abi šios vyriausybės nesigali duoti gražių pažadėjimų, ypatingai pastaruojau laikui.

Kada Eliot Lake moterų delegacija lankėsi Ottawoje, tai mūsų premjeras Diefenbakeris, nė nemirktelėjęs, tuojau joms pareiškė, kad, girdi, jis "viską padarys, kas galima", situacijai pataisyti.

Arba, kada mūsų parlamente opozicija ėmė spausti vyriausybę dėl baisiai augančios bedarbės ir pareikalavo, kad vyriausybė nieko nelaukdama imtųsi planuoti dėl ateities bedarbės problemai išspręsti, tai mūsų vyriausybės atstovai tuojau pareiškė, kad "planai dėl ateities" nepadės dabar esančiai bedarbei likviduoti, ir, kad "viskas daroma, kas galima, bedarbei sumažinti" bei "viskas, kas galima, bus padaryta..."

O kas faktiškai bus daroma, taip ir nepasakos.

Turint mintyje vyriausybės galią, tai "viskas, kas galima" reiškia labai daug.

Bet iš to "viskas, kas galima", padaryta tik tiek, kad iš viršaus 800,000 bedarbių, aprūpinama tik apie 40,000 bedarbių laikinu darbu.

Tai labai mažai. Tik apie pusė nuosimnio bedarbių te aprūpinama.

Iš to matosi, kad ir ateityje reikalai nesitaisys.

Tarybų Sąjungoje, pavyzdžiui, kada vyriausybė ką žada, tai ji pareiškia konkrečiai ir aiškiai. Ji sako bus pastatyta tiek tai gyvenamųjų butų, tiek tai įmonių; pakelta produkcija, ir t. t.

Patiekia aiškų planą, užsibrėžimą, kurio įvykdymui dedamos pastangos.

O pas mus gi, pažadai ir pažadai...

Panašiai labai daug ir labai lengvai pažadėjo Jungtinių Valstijų prezidentas Eisenhoweris Lotynų Amerikos šalių žmonėms.

Jis, ten lankydamasis, visoms šalims pažadėjo Amerikos ekonominę paramą, dėl pakėlimo tų šalių ekonomijos.

Dėl tokio didelio ir taip lengvai duoto pažadėjimo, dabar išsigandę patys Amerikos politikeriai.

Margaret Pope, kuri per CBC radio informuoja šeiminkes apie tai, kas dedasi šeiminkų pasaulyje. Ji žvalgosi ieškodama, kas nau-

Ką Kiti Rašo

Nežmoniška

Negrų studentų kova už panaikinimą diskriminacijos valgyklose plečiasi visose pietinėse valstijose. Abiejose Carolinose, Virginijoje, Floridoje, Tennessee, Alabamoje šimtai studentų, pradėjusių tą kovą išaugo tūkstančiais.

Ko jie reikalauja? Paprasčiausias teisės, kad juodas žmogus, užėjęs pavalgyti į departamentinę krautuvejį ar restoraną, būtų traktuojamas taip pat, kaip ir baltas žmogus, jeigu jis užsisako valgių ir pasimoka už juos.

Išivaizduok sau, kad Amerikoje yra vietų, kur juodeidis negali atsistoti prie stalo, kurie skiriami baltveidžiams. Ji nustumia kur nors užpekin priėmimo ar išėjimo vietas, kur tankiai nėra kur ir atsistoti. Štai, iki kokio pamišimo laipsnio nuėjo Amerikos rasistai.

Iš pradžių buvo manyta, kad negrai studentai tik taip sau pademonstruos ir nutils. Pradžioje nei policija nepasirodė ant scenos. Valgyklų savininkai diena kitai uždarė savo valgyklas. Manyta, kad su tuo viskas pasibaigs. Bet taip nebuvo. Pasyvus pasipriešinimas auga ir jis gal bus dar reikšmingesnis negu Montgomery negrų kova prieš segregaciją autobusuose.

Pažadėti, tai pažadėti, bet duoti... Arba, kam duoti ir ką duoti, — tai jau kitas klausimas.

Tiesa, Jungtinės Valstijos galėtų daug padėti, bet...

Negi prezidentas Eisenhoweris įsakys savo šalies pelnagrobiamis liautis tose šalyse plėsti žmones, bei užimtus tų šalių turtus žmonėms atiduoti...

Z. Janauskas

Rasistai diksikratai siunta, desperatiškai siunta ir tas jų apjakimas dar žūliau pasireiškia Kongrese. Po ilgų manevrų ir sabotažo Kongrese, pagaliau ir abiejose Kongreso rūmuose pradėjo svarstyti civilės laisvės bilius, bilius, kurie užtikrintų negrams teisę dalyvauti rinkimuose. Vienas iš tų bilijų paties prezidento Eisenhowerio indorsuotas. Nors jis toli gražu nėra toks, koks turėtų būti, bet vis tik jo priėmimas būtų žingsnis pirmyn.

Ir ką mes matome? Tokie senatoriai, kaip Russell, Eastland, tokie kongresmenai, kaip Smith nesavū balsu suriko, kad jie griebsis filibusterio priemonių ir sulaukys bent kokią akciją ta kryptimi. Kadangi Kongrese yra nemaža balių ir oportunistų, kurie tik žodžiu, o ne darbais pritaria civilių laisvių reikalui, tai šis pietinių reakininkų grąšinimas nėra tuščias. Jie gali susabotažuoti net menkas pastangas panaikinti amžiną skriaudą, daromą milijonams negrų.

Tik pagalvokit: tuoj sueis šimtas metų, kaip Lincolnas paskelbė deklaraciją apie negrų išlaisvinimą, o milijonai negrų ir dabar nėra pilnateisiai piliečiai. Jie diskriminuojami politikoj, darbe, visose gyvenimo plotnėse.

Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija iškilmingai skelbia, kad visi žmonės suverti lygiais ir kad visi jie turi neatimamą teisę siekti laimės, gerovės ir laisvės.

Bet ką Pietų burbonams reiškia tie auksiniai žodžiai. Jie trempia juos kiekviename žingsnyje.

Yra nemaža tokių žmonių, jų tarpe ir lietuvių, kurie mano, kad aštuoniolikos milijonų negrų kova už lygias teises yra tik negrų reikalas.

Girdi, tesizino jie, o mums, baltveidžiams, nėra jokio reikalo vargintis tuo klausimu. Ši nuomonė ir tokios nuotikos yra labai ir labai klaidingos.

Diksikratai rasistai ir jų talkininkai kaip ir blokadavo pietines valstijas, paverė jas savo prezervatais, savo politinėmis ir ekonominėmis tvirtovėmis. Pasilaikydami jėga, prievarta, linčū, jie engia ir išnaudoja ne tik juodeidžius, bet ir biedniokus baltveidžius. Štai kodėl pietinėse valstijose darbo žmonių pajamos (ir baltveidžių) ir algos yra mažesnės negu šiaurėje. Diksikratai yra aršiausi darbo unių priešai. Dėl to pietinėse valstijose unių ar visai nėra, ar jos labai silpnos. Kapitalistams ten geriau, nes darbas pigus, o pelnai didesni. Šiaurės kapitalistai todėl ir bėga į Pietus, kaip į kokį rojų. Juos vilioja pigus darbas. Argi tas nepaliečia ir baltveidžius darbininkus? Paliečia ir dar kaip paliečia.

Paimkim, kad ir tekstilės darbininkus. Amerikos tekstilės pramonėje yra 850,000 darbininkų, o suorganizuotų yra tik 173,000. Didelė neorganizuotų audėjų didžiama yra pietinėse valstijose. Jų gyvenimas labai sunkus, jų darbas įtemptas, jų algos menkos — ir tai lygiai negrų, lygiai baltųjų.

Štai kodėl yra labai svarbu, kad ir baltveidžiai darbininkai suprastų, jog kova už lygias teises yra bendras visų reikalas, gyvybinis reikalas.

Dar Marksas yra pasakęs, kad baltveidis darbininkas niekad nebus pilnai laisvas ir savarankiškas, kol jo brolis juodeidis nebus laisvas ir savarankiškas, kol jis bus paniekintas.

Gėda pasakyti, bet taip yra, kad net darbo unijose tokie vadai, kaip Meany ir kompanija yra užsikrėtę baltuoju šovinizmu. Kada Meany viešai ir atkakliai įeidžia tokius negrų darbuotojus, kaip Philip Randolph ir tokius kongresmanus, kaip Powell, tai daro gėdą visai Darbo Federacijos-CIO viršūnei. Jie verti ne tik papeikimo, bet ir pasmerkimo.

Amerioks demokratijos garbė reikalauja, kad rasizmo gangrena būtų parauta su šaknimis.

— Vilnis.

Nesijuokit

Įvairių religijų dvasiškiai Kanadoje diskutuoja, ar baudimas mirtin sutaikomas su šventu raštu, ar ne.

Faktas gi yra, kad pats "dievas" nubaudė žmoniją mirtin už Ievos nusikaltimą. Vėliau jis paskandino visus

ŠYPSENOŠ

Tiesiog nesuprantama

"Kas atsitiko su tavim?" klausia žmona vyrą. "Pirmą dieną tau patiko pupelės. Antradienį patiko pupelės. Trečiadienį patiko pupelės. Bet štai, ketvirtadienį, jau nebeatinka pupelės".

Negalėjo atspėti

"Tu matei šią leidę atvažiuojant priešais?" tarė policininkas vyrui, kurio automobilis susidūrė su vienos leidės automobilium.

"Taip, mačiau", atsako vyras.

"Tai kodėl tu nedavei jai pusės kelio?"

"Kad aš negalėjau atspėti, kurios pusės ji nori".

Jis taip ir daro

Namo savininkas buvo labai patenkintas dažytojo darbu. Užmokėjęs už darbą, jis išsiėmė dar dešimkę ir tarė:

"Jūs atlikote labai puikų darbą. Už tai vertas bonų. Štai, imk šią dešimkę, nusi- vesk žmoną į kinoteatrą".

Vakare paskambino duris. Išėjęs šeiminkas pamatė dažytoją.

"Ar užmiršot ką?" klausia šeiminkas.

"Aš atėjau vestis žmoną į kinoteatrą", pasiaiškino dažytojas.

žmones, išskyrus Nojaus šeimą.

Du Vakarų Vokietijos piliečiai pėsti su dideliu kryžium ant pečių nužygiavo į Vatikaną pas popiežių, tikėdamiesi, kad šis jų žygis padės prijungti prie Vakarų Vokietijos Rytų Vokietiją.

Būtų geras pavyzdys mūsų šaliams "vaduotojams" dėl atsteigimo kapitalizmo Lietuvoje, tik tas Atlantas stovi ant kelio.

"Sovietinė diktatūra laikosi tikrai jėga", šaukia J. Kardelis.

Aišku, kad taip. Jei ne ta jėga, tai Hitleris su visais savo talkininkais, įskaitant ir J. Kardelį, šiandien valdytų visą pasaulį.

Veiksniai vis dėjuoja, kad Lietuvoje yra nemažai rusų, ukrainų, lenkų.

Neužtektinai ilgai viešpatavo Lietuvoje hitlerininkai su savo sėbrais. Nespėjo jie sunaikinti ir žydų. Iš 250,000 liko dar 25,000.

Dr. Šalpokas

Kodėl Aš Su Jais Nutraukiau Santykius

Šio rašinio autorius JONAS DEKSNYS yra buvęs vadovaujančių nacionalistinių organizacijų narys. Jis parašė "Tiesai" laišką, kuriame pasakoja apie savo veiklą. Spausdiname šį laišką. — Red.

Jaunystė ir mokslas

Esu gimęs pirmojo pasaulinio karo pradžioje, darbininko šeimoje. Mano tėvas daugiau kaip dvidešimt metų išdirbo geležinkelyje įvairiose carinės Rusijos miestuose. Nors ir nebūdamas aktyvus revoliucinis kovotojas, tėvas vis dėlto buvo veikiamas 1905 m. ir Didžiosios Spalio revoliucijų judėjimo ir idėjų. 1917 m. lapkričio mėn. taisydamas revoliucinės ugnies apimtame Petrapilyje garvežį, tėvas dėl fatališkos stoties budėtojo kaltės neteko kojos. Jaunos Tarybų valdžios įstaigos be galo sunkiomis siaučiančio pilietinio karo sąlygomis nepalikto tėvo ir šeimos be dėmesio ir globos; jam buvo suteikta medicininė pagalba, išduotas protezas ir visi reikalingi dokumentai teisei į pensiją bei pirmenybę aprūpinti šeimą maisto produktais.

1918 m. tėvas su gausia savo šeima grįžo į gimtąjį kraštą dabartiniame Rokiškio rajone. Čia, tarp gūdžių miškų ir pelkių, prie Latvijos sienos prisiliejusiame Tumasonių kaime tėvui priklausė 7 ha balotos ir kimsuotos žemės ūkelis. Skurdus, tamsus ir nykus buvo gyvenimas tuometiniame lietuviškame sodžiuje.

Mano vaikystė ir ankstyvoji jaunystė prabėgo labai skurdžiomis ir sunkiomis sąlygomis. Lietuviškajai buržuazijai su užsienio imperalistų pagalba pavyko užgniaužti darbo žmonių pastangomis sukurtą jauną tarybinę santvarką. Buržuazinės Lietuvos valdžia tėvui neskyrė nei pensijos, nei kokios kitos paramos. Gindamas šeimą nuo bado šmėklos, tėvas pardavinėjo iš Rusijos parsivežtas savo ir motinos rūbų atsargas. Jau senyvo tėvo, netekusio trijų ketvirčių darbingumo, sunkus kaimo kalvio darbas taip pat negalėjo šeimai užtikrinti kasdieninės duonos. Kada pradėdavo aušti šviesios pavasario dienos, namuose nelikdavo ne tik lašelio pieno, gabalėlio mėsos, bet trūkdavo duonos ir net bulvių. Kiekvieną pavasarį, palikę mielus šeimos židinius, pavasarinį pempį klyksmų palydimi, šimtai mūsų kaimo ir apylinkių jaunų vyrų, mer-

ginų ir mažamečių paauglių išeidavo buožėms "parduoti savo vasarą". Ne vieną ankstyvos vaikystės svajingą vasarą ir man teko pardavinėti.

1932 m. patekau į buržuazinio Kauno aplinką. Buvau jaunuolis paauglys. Dirbau kanalizacijos darbininku, o vėliau verčiau repetitoriaus uždabiu. Didelio įtempimo dėka man pavyko užbaigti vidurinį mokslą ir pradėti studijas Kauno universitete. Kadangi fašistinėms moksleivių bei studentų organizacijoms nenorėjau priklausyti, tai gauti stipendiją nebuvo jokios vilties. Vienu laiku aš buvau suartėjęs su revoliucinio judėjimo žmonėmis. Tačiau dėl buržuazinės mokyklos ir aplinkos įtakos sustingau liberalinės ideologijos rėmuose.

Lemtingiausias istorinis posūkis

1940 m. vasara buržuazinės santvarkos žlugimas ir Lietuvos įsijungimas į tarybinių tautų šeimą sudarė gal visų svarbiausią ir lemtingiausią momentą visoje ilgoje lietuvių tautos istorijoje. Lietuvos liaudis didžiausioje savo daugumoje su džiaugsmu ir entuziazmu sutiko nenkenčiamos buržuazinės santvarkos žlugimą ir gyvenimo pertvarkymą tarybiniais socialistiniais pagrindais. Tačiau lietuviškoji buržuazija ir ypač jos politinė viršūnė, netekusi savo turtų ir galios, degė didžiausia neapykantos ir keršto jaunajai tarybinei santvarkai ir savajai liaudžiai ugnimi.

Į fašistinę Vokietiją išsidanginę buržuaziniai veikėjai, vadovaujami buv. buržuazinės Lietuvos pasiuntinio Berlyne Kazio Škirpos, sulipdė šnipų ir diversantų organizaciją — "Aktyvistų frontą". "Fronte" dalyvavo visokie buržuazinio partinio plauko žmonės. "Aktyvistų" organizacija buvo pajungta visiškai vokiečių gestapo ir karinės žvalgybos dispozicijai ir kontrolei. Fašistinė Vokietija ruošėsi slapta kariniam užpuolimui prieš Tarybų Sąjungą. Į šiuos pasirengimus buvo įjungtas ir "Aktyvistų frontas". Per sieną į Tarybų Lietuvą buvo siunčiami šnipai ir diversantai. Lietuvos teritorijoje buržuazinio elemento tarpe buvo organizuojamos slaptos pagrindinės "aktyvistų" gaujos. Visame krašte buvo vystoma antitarybinė propaganda. Bet kokie nepasisekimai ar klaidos jaunoje Tarybinėje respublikoje bur-

žuazijos būdavo išpučiamos ir naudojamos TSRS šmeižimo akcijai. Kurstydamas neapykantą tarybinei santvarkai, buržuazija liaupsino fašistinės Vokietijos santvarką ir jos karinę galią.

Šiandien apgailestaudamas galiu pasakyti, jog aš tada nepajėgiau suprasti, kad Lietuvos liaudies pasirinktas tarybinio socialistinio gyvenimo kelias buvo teisingas. Deja, aš tada nesugebėjau įvertinti "aktyvistų" politikos apgaulingumo ir nusikalstamumo.

Hitlerinė okupacija

Apakę klasine neapykanta tarybinei santvarkai ir vildami atgauti prarastas savo ekonomines ir visuomenines pozicijas, aktyvistai pasuko išdavikišku keliu, pasiūlydami savo "patarnavimus" fašistinei Vokietijai jos agresijos prieš Tarybų Sąjungą atveju. Sudėtingomis ano metų sąlygomis buržuazijos veikėjams pavyko suklaidinti kai kurias grupes, ypač iš jaunuolių tarpo, ir pastūmėti juos į pražūtingą Tėvynės ir tautos išdavimo kelią.

Vyresniosios ir vidurinėsios kartos Tarybų Lietuvos žmonėms gerai atmintini tie siaubingi, košmariški sužvėrėjusių tautos išdavikų veiksmai, kada jie, talkininkaudami vokiečiams, o neretai ir savo iniciatyva, dalyvavo šimtų tūkstančių tarybinių darbuotojų ir šiaip piliečių žudynėse. Nebuvo nė vieno didesnio kruvino akto Lietuvoje (IX forto Kaune ir Panerių masinės žudynės, Miliūnų kaimo Rokiškio apskr. ir Pirėupio barbariški sunaikinimai bei šimtai kitų siaubingų nusikaltimų), kuriame kartu su vokiečių fašistais nebūtų dalyvavę ir "aktyvistų" vardu pasivadinę tautos išdavikai. Žudikų tarpe buvo smetoniniai karininkai (antai: maj. Šimkus, kap. Aušrotas, Žukas, Obelenis ir daugelis kitų), buvę buržuazinės Lietuvos policijos ir administracijos valdininkai buožės, kapitalistai (pvz., Ukmergės turtuoliai Deveikai), netgi kunigai. Pavyzdžiui, buvęs Rumšiškių parapijos klebonas pačiomis pirmomis vokiečių užplūdimu dienomis sudarė ilgą sušaudytųjų žmonių sąrašą. Į sąrašą buvo surašyti ne tik tarybiniai darbuotojai ir komunistai bei komjaunuoliai, bet ir šiaip bedieviai ar netgi bažnyčiai inderentiški žmonės, šį sąrašą, patvirtintą bažnytinio antspaudo, klebonas įteikė vietos vokiečių kariniam komendantui. Apie šį faktą man pasakojo buvęs aukštas saugumo valdininkas Povilas Žičkus, buvęs nacionalistinės organizacijos narys.

Buržuazinei reakcijai, veikusiai 1940-41 m.m. Tarybų Lietuvoje pagrindinėje šni-

pų ir diversantų organizacijoj "Lietuvių aktyvistų frontas", pirmomis karo dienomis pavyko užgrobti Kauno radijo stotį, radiofoną ir kitas tarybines įstaigas. "Aktyvistų" paskelbtoji "laikinoji vyriausybė" su "premjera" Juozu Ambrazevičium priešaky šias priemones panaudojo skleisti kraštutinio šovinizmo, rasizmo tvaikui.

Su širdgėla šiandien turiu pasakyti, jog apakintas ir suklaidintas kai kurių iliuzijų, stojau į aktyvią veiklą buržuaziniame politiniame gyvenime vokiečių okupacijos metu.

Plėšikiški hitlerinių okupantų planai ir veiksmai Lietuvoje labai greitai sudarė stiprias anti-vokieškas nuotaikas. Lietuvių tauta, kuri savo lūkesčius ir viltis susiejo su gigantiška Tarybų Sąjungos tautų kova prieš fašistinį žvėrį, surado teisingą kelią. Nemažas skaičius buržuazijos atstovų nuėjo atviro ir besąlyginio talkininkavimo okupantams keliu ir tapo šlykščiausiais savo tautos išdavikais, dalyvavo klaičiose žudynėse ir plėšimose, kuriuo svokiečių fašistai vykdė mūsų krašte. Žymi buržuazijos visuomenės dalis žvilgčiojo į angly-amerikiečių sąjungininkus, tikėdama ir laukdama absoliutaus jų laimėjimo ir tuo grįsdama savo viltis atstatyti buržuazinę santvarką Lietuvoje. Pastarųjų tarpe buvau ir aš.

Kai 1941 m. vasarą Hitlerio dekretu Lietuva tapo vokieškojo "Ostlando" dalimi, hitlerininkų okupuotoje Lietuvoje ėmė steigtis visa eilė vadinamųjų "pagrindinių pasipriešinimo" organizacijų. Žinoma, aš tik žymiai vėliau supratau ir įsitikinau, kad tų nacionalistinių organizacijų pagrindininkiskumas bei pasipriešinimas tebuvo prasiimanymas.

Buržuaziniai nacionalistai vokiečių okupacijos metu nebuvo nei vieningi, nei monolitiniai. Po ilgai trukusių derybų, ginčų ir tarpusavio rietenų nacionalistiniai buržuazijos veikėjai pagaliau apsijungė savo koaliciniame konglomerate — "Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo komitete" (VLIK), kurį sudarė senųjų buržuazinių partijų ir naujųjų "pasipriešinimo" organizacijų atstovai. Senųjų partijų vadeivoms nerūpėjo pasipriešinimas okupantams: jie VLIKą pirmoje eilėje stengėsi naudoti savo partinio kromelio reikalui. Kartu su okupantais jie skleidė antitarybinių nuotakių isteriją.

Aplamai visas buržuazinis "pagrindis", pradėdamas pačiu VLIK'u ir baigiant pačiais mažiausiais partijų bei "pasipriešinimo" organizacijų padaliniais periferijoje, buvo persipynęs su vokiečių oku-

pantais ir su parsidavusiais jiems pakalikais. Patys aukščiausi okupacinės vokiečių valdžios sukurtos "lietuviškos savivaldos" pareigūnai, ištikimiausi okupantų bernai, dalyvavo įvairiose buržuazinėse "pagrindinėse" grupuotėse. Net patys kruviniausi tarybinių žmonių žudikai visuomeniniame politiniame buržuazijos gyvenime buvo nesmerkami ir toleruojami. Tarėjai Matulionis, Mackevičius, Narakas kartu buvo įvairių buržuazinių partijų vadovybių nariai. Stasys Žakevičius buvo vokiečių okupanto Vilniaus miesto civilinės administracijos "šefas"; kartu jis dėjo si pagrindinės organizacijos veikėju. A. Trimakas buvo Tiekimo ir paskirstymo įstaigos, tvarkiusios visos "savivaldinės" Lietuvos ekonomiką, viršininkas ir kartu dirbo VLIK'e. Šiauliu ir Raseinių apskrinių viršininkai buvę kapitonai Noreika ir Gužaitis irgi vaidino pagrindininkus. Utenos apskrities viršininku buvo siaubingas Rokiškio gyventojų žudymų organizatorius buv. leit. Žukas, jis kartu buvo ir Rokiškio "aktyvistų" vadas. Žinomi gestapininkai Pyragius, Aušrotas, Reivytis, Taunys ir kt. buvo aktyvūs "volde-marininkų" dalyviai. Kiekvienoje buržuazinėje partijoje ir "pasipriešinimo" organizacijoje masiškai dalyvavo "lietuviškos savivaldos" saugumo ir policijos valdininkai, kurie kartu su vokiečiais žudė tarybinius gyventojus, partizanus, gaudė ir vežė vergų darbams Vokietijon žmones.

Kiekviena "vlikinė" koalicijos partija bei organizacija pagrindiniu savo tikslu bei uždaviniu kėlė sudaryti kuo glaudžiausius ir nuoširdžiausius kontaktus ir ryšius su aukščiausiomis okupacinės valdžios sferomis. Pagal ryšius su vokiečiais iš dalies būdavo sprendžiamas partijos svoris bei įtaka ir "politiniai ateities" galimūmai. Buv. generolo Nagiaus-Nagevičiaus dvare, netoli Kauno, kiekvieną savaitgalį vykdavo ištaigingi krikdemų lyderių gen. Stasio Raštikio, vysk. Brizgio ir kt. pobūviai su generaliniu komisaru fon Rentelnu, jo pirmu pavaduotoju Nabesbergu, kariniu vokiečių komendantu gen. Justu ir kt. Šiuose pobūviuose būdavo aptariamoms linijoms ir gairėms dėl lietuvių (t.y. buržuazinių nacionalistų) tinkamesnio panaudojimo kovoje prieš Lietuvos Komunistų partijos vadovaujamą tikrąjį Lietuvos pasipriešinimo okupantui judėjimą. Jau minėtas A. Trimakas, dabar esąs baigiančio bankrutuoti emigrantinio VLIK'o pirmininku, buvo artimiausias Kauno miesto komisaro Kramerio draugas ir bičiulis.

Tamsi Naktis Gaubia Nuostabią Šalį

Zmogus pirmą kartą patekęs į Ispaniją ir susipažinęs su nuostabia paveikslų galerija Madride, kur sukaupti geriausi XVII-XIX amžių tapybos šedevrai, pamatęs didingus Burgoso, Toledo, Sevilijos soborus, unikalinius arabų kultūros paminklus Andalūzijoje ir karalių rūmus Aranchūse, negalės nesižavėti visu tuo, kas kita dos sukurtą didelių menininkų rankomis, kas iš tikrųjų taip puiku, gražu, nuostabu. Tačiau, pakeliavęs keletą dienų po šią šalį, jis suprass, kad šiandieninis Ispanijos gyvenimas neapsakomai toli nuo viso šio blizgesio, didingumo ir grožio.

O kaip atrodo šiandieninė Ispanija? Kaip gyvena šios šalies liaudis?

Kad būtume visiškai objektyvūs, pažvelkime, ką rašo netgi reakcinis katalikų informacinis biuletinis "Orientacija" apie darbininkų gyvenimo lygį viename Malagos miesto rajonų. "Eilėmis pastatytuose vienaaukščiuose namuose gyvena daugiausia fabriukų darbininkai. Šiuose namuose nėra šviestų, vandenį tenka nešti iš artimiausio gatvės šulnio. Žmonės neturi paprasčiausių atklodžių, kai būna šaltesnės naktys... Beveik kiekvienoje šeimoje guli ser-

Nuo krikdemų stengėsi neatilikti kitos partinės grupės. Pavyzdžiui, tokie "voldemarininkai", kurie vokiečių okupacijos metais persikrėstijo į nacionalistų partiją, dar žymiai prieš karą buržuazinės Lietuvos laikais buvo tikra nacistinės Vokietijos "penktoji kolona". Kontaktų ir ryšių su okupacinės vokiečių valdžios pareigūnais ieškojo ir turėjo taip pat tautininkai, liaudininkai, socialdemokratai ir kt. buržuazijos grupuotės.

(Bus daugiau)

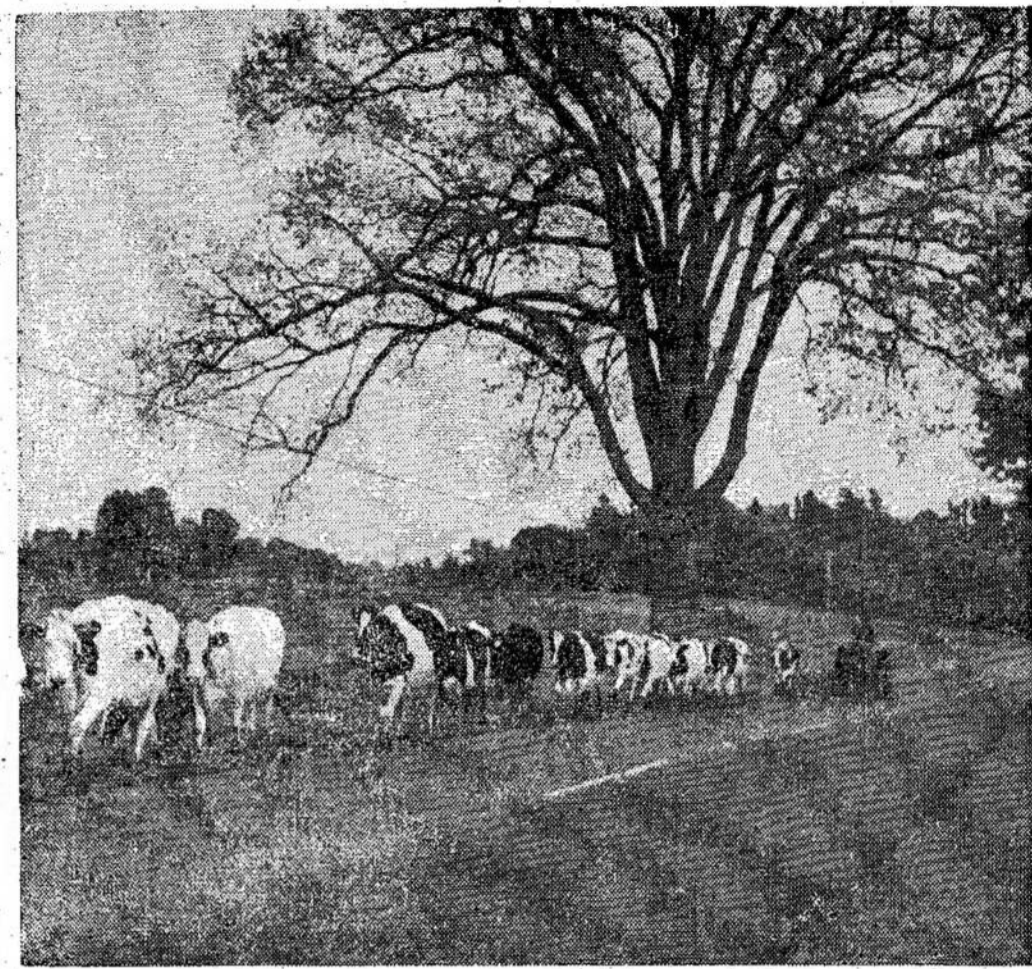
gantis vaikas ar suaugęs. Daugumą kankina atviros formos tuberkuliozė, žmonės nuolatos neprivalgę... Dažnai šioje vietoje moterys ima vandenį iš pro šalį pravažiuojančio garvežio, jeigu mašinisto gera nuotaika.

Cukrinių nendrių plantacijų darbininkų tarpe siaučia badas ir ligos.

Šiam rajonui taip pat priklauso miesto dalis, kurios gyventojai miesto šiukšlynuose renka atmatas, naudodami jas maistui. Jie išdėsto šiukšlynuose surastą maistą priešais savo lūšnas saulėje ir džiovina. Koks tai rojus musėms ir įvairiausioms baciloms! Daugumas sunkių susirgimų tenka šiam rajonui...

Neseniai Anglijos konservatyvaus žurnalo "Spekter" žurnalistas Gilmoras pabuvojo Ispanijoje. Savo įspūdžiuose, be kita ko, jis rašė: "Ispanija — pūvanti policinė valstybė. Ispanai neturi nei politinių, nei pilietinių teisių. Žodžio laisvė neegzistuoja".

Kruviną generolo Franko režimas jėga susidoroja su bet kuria politine opozicija, nežmoniškai kančias tenka patirti frankistiniame kalėjime kiekvienam, kuris bent kiek įtariamas politine veikla prieš Franko režimą. Daugiau kaip dvidešimt metų prabėgo nuo tos dienos, kai didvyriškoji Ispanijos liaudis buvo sukilusi, kai ji stojo į kovą už tikrą laisvę, nepriklausomybę. Tačiau generolas Franko kartu su vokiečių ir italų fašistais kraujuje paskandino Ispanijos revoliuciją... Iki šiol tūkstančiai Ispanijos liaudies didvyrių ir patriotų puva frankistiniuose kalėjimuose. Franko režimas privedė šalį prie kraštutinio nuskurdimo. Pragyvenimo lygis šiandieninėje Ispanijoje trylika kartų žemesnis, negu buvo 1922-1926 metais. Ispanijos

CBC kovo 2 dieną pradėjo transliuoti serijinę programą "The Road to Adjustment" dėl fermerių. Programa egzaminuoja problemas,

kurios iškyla fermeriams naujiems metodams pakeičiant senus. Ypatingai šis perėjimas skaudžiai paliečia mažus fermerius, nes jiems

sunku prieiti prie naujovių, ypač mechanizacijos. Nuotraukoje matote fermerį varantis galvijus. Jis šiame rikalė naudoja traktorių.

darbininkai dabar gyvena kur kas blogiau, negu iki pilietinio karo pradžios 1936 metais. Net universitetų profesoriai, norėdami kaip nors sudurti galą su galu, priversti papildomai tarnauti sąskaitininkais kur nors bankuose ar komercinėse firmose. Darbo užmokestis Ispanijoje pats žemiausias visoje Europoje. Darbininko dienos uždarbis maždaug 30-70 pesetų. O tuo tarpu, net oficialiais duomenimis, vidutinės šeimos pragyvenimo minimumui reikia ne mažiau kaip 125 pesetų kiekvieną dieną. Todėl darbininkas čia ne tik negali svajoti apie normalų gyvenimą, bet priverstas nuolatos badauti. Produktų kainos kiekvieną dieną kyla.

— Mūsų skurdas tapo beveik tradicija, — kalba patys ispanai. — Tik pagalvokite. Šalis, kuri kitados buvo tarp didžiųjų pasaulio valstybių, dabar yra atsilikusi, silpnai išsivysčiusi... Skurdas, neraštingumas, kvalifikuotų darbininkų trūkumas, viduramžiškas žemės ūkis... Sunku įsivaizduoti ką nors blogiau!

Tačiau generolas Franko nuolatos tvirtina, kad jo "žydroje imperijoje" viešpatuoja taika, susiklausymas, kad "visi ispanai pasiruošę atiduoti širdį už savo vadą..."

O tas pats anglų žurnalistas Gilmoras savo straipsnyje pripažįsta: "Franko režimas laikosi tik stiprios armijos remiamas. Be šios pagalbos jis neišsilaikytų nė penkių minučių!"

Ir tai dar ne viskas. Jei-

gu Franko režimą taip remia ispanai, tai kam frankistiniam karo teismui prireikė vien tik Madride nuteisti 60 tūkstančių ispanų mirties bausme, kodėl iš jų 55 tūkstančiai buvo sušaudyti? Sunku čia būtų išvardinti, kiek kruvinių nusikaltimų prieš ispanų liaudį įvykdė frankistinė policija. Šimtai tūkstančių sušaudytųjų ir nukankintų kalėjimuose, užmuštų "bandant pabėgti"!

Už politinius įsitikinimus frankistinė policija sugrūdo į kalėjimus daugiau kaip tūkstantį jaunuolių nuo 15 iki 20 metų amžiaus. Ir štai 1958 metų lapkričio 1 dieną, kai į sostą įžengė naujas popiežius, Franko paskelbė amnestiją. Frankistinės Ispanijos radijas ir spauda pakėlė didžiulį propagandinį triukšmą, kad Franko, kurį popiežius pavadinęs katalikų bažnyčios numylėtiniu, pasiūlytų didžiulį atsipalaidavimą, kilniai. Praėjo savaitė, ir buvo paskelbtos amnestijos smulkmėnos. Pasirodė, kad iš šių daugiau kaip tūkstančio jaunų žmonių pagal amnestiją paleidžiama mažiau kaip šimtas! Kiti — "ypatingai pavojingi!" Jie palikti kalėjimuose, kuriuose palaidoti gyvi. Juk pabuvę 15-20 metų frankistiniame kalėjime, laisvės sulaukia ne daugiau kaip 10 procentų kalinių. Tačiau ir šie išeina visiškai sunaikinti.

Jaunieji kaliniai kreipėsi į savo liaudį ir į visą tarptautinę visuomenę laišku "Nepamirškite mūsų!" Šiame laiške Ispanijos patriotai dekausuoja Franko policijos savivaliavimą, nežmonišką

fašistinio režimo žiaurumą.

"Tie, kurie nesusipažinę su Ispanijos teismo savivaliavimu, — rašo kreipimesi, — gali pagalvoti, kad politiniai kaliniai, nuteisti tokio mis sunkiomis bausmėmis, kaltinami kokiais nors rimtais nusikaltimais, prieš visuomenę ir valstybės saugumą. Tai visiškai ne taip. Bet kurioje kitoje šalyje mūsų "nusikaltimai" būtų normalus pilietinių teisių ir pareigų įgyvendinimas. Mūsų bylos buvo nagrinėjamos, nesiškaitant su elementariomis juridinėmis teisėmis, žiauriausių kankinimų ir teroro sąlygomis... Visus mus kaltina tuo, lyg tai mes būtume kažkada dalyvavę demokratiniame ir revoliuciniame judėjime. Už panašius "nusikaltimus" tūkstančiai mūsų draugų jau sušaudyti... Jie nori suriesti mus į avino ragą, — rašoma kreipimosi pabaigoje, — nori sulaužyti mūsų valią, sunaikinti mus. Tačiau jiems nepasiseks tai pasiekti! Mūsų širdyse pakankamai jėgų tam, kad galėtume apginti savo išdidumą ir žmogiškąjį vertingumą.

Draugai, paimkite mūsų gyvybės gynimo reikalą į savo rankas, nes mūsų gyvybei grėsia pavojus! Nepamirškite mūsų!"

Didžiulė rūstybės ir protestų banga prieš kruvinąją franko režimą nusirito ne tik per Ispaniją, bet ir per visą pasaulį. Ypač aktyviai į šią kovą įsijungė Ispanijos jaunimas, studentija. Studentų protesto kampanija įvyko Bilbao mieste. Tačiau frankistinė policija žiauriai (Pabaiga ant 8 pusl.)

K. K. P. Išleido Labai Svarbią Anglų Kalboje Brošiūrą

Disarmament Means Peace

(Nusiginklavimas Reiškia Taiką)

Parašė TIM BUCK

Tai labiausia laikui atsakanti brošiūra. Nors savo dydžiu nedidelė, tik 32 puslapiai, bet gausi žmonijai žinotinais faktais, patarimais, bei pamokiniiais kelyje į atsiekimą pastovios taikos.

Kaina 5 c. ir 3 c. persiuntimui. Užsisakant 5 ar daugiau, persiuntimas apmokamas. Mokestį galite siųsti ir pašto ženklais.

Užsakymus priima ir išpildo Liaudies Balsas administracija.

Montrealo žinios

Pėsčią Irgi Gali Nubausti Už Raudoną Šviesą

Paprastai pas mus priimta, kad skersgatviuose šviesos sudėtos tik automobilių važiuotės reguliavimui ir visi mano, kad tik su automobiliu pervažiavęs raudoną šviesą gali būti nubaustas. Bet tikrumoje pasirodo, kad ir pėsčias už tai gali būti nubaustas.

Pereitą savaitę municipalinio teismo teisėjas Rene T. Herbert nutiesė jaunuolių G. Lavigne užsimokėti \$5 pa-baudos ir teismo išlaidų padengimui \$6.25, už tai, kad jis ant kampo St. Denis Roy gatvė ejo prieš raudoną šviesą ir policininkui paliepus grįžti ir palaukti žalios šviesos, jis atsisakė.

Bus Galima Nusipirkti Ir Čia Vodka?

Montrealo dienraštis "The Gazette" kovo 2 d. laidoj rašo, kad laikraščiu pavykę sužinoti, kad derybos eina tarpe Kvebeko provincijos valdžios ir Tarybų Sąjungos ambasados dėl susitarimo, kad vodka būtų pardavinėjama ir Kvebeko provincijoje, kaip kad yra daroma kitose Kanados provincijose.

Kvebeko provincijoje lig šiol buvo draudžiama pardavinėti vodka (degtinę), vie-nai, kad buvusis velionis

premjeras Duplessis buvo aršus bolševizmo ir rusų priešas, o antra, kad turi didelį panašumą į čia vietoj gamintą plačiai pardavinėjama baltąjį spiritą ir nenorėta konkurencijos.

Ant galo laikraštis prideda, kad jei bus susitarta, tai čia bus pardavinėjama tikra McCoyski vodka iš Tarybų Sąjungos, o ne kaip kitur pardavinėjama amerikoniška ar kanadiška.

Miestas Pasilaiko JAV Ekspertą

Montrealo miesto valdybos nutarimu, amerikinis ekspertas Robert B. Mitchell pasilieka ir toliau vyriausiu patarėju prie Montrealo inžinierių planavimui geresnio trafiko sutvarkymo. Du valdybos nariai DesMarais ir Gagliardi tokiam nutarimui buvo priešingi, nes tai, pasak jų, yra įžeidimas Montrealo inžinierių.

Policininkai Atmetė Miesto Pasiūlymą

Montrealo miesto policininkai šiuo tarpu veda derybas su miestu dėl algų. Policininkai pagal įstatymą, tiesa, neturi teisės priklausyti unijai ir negali streikuoti, tačiau jie turi savo organizaciją — Montreal Policemen's Brotherhood ir tu-

ri 2,765 narius. Jie reikalauja, kad miestas jiems pridėtų po \$900 algos į metus. Reiškia, jų metinė alga siektų nuo \$4,300 iki \$5,200.

Miestas pasiūlė pridėti jiems metinės algos po \$400. Bet jie laike savo susirinkimo tokį miesto pasiūlymą atmetė. Dalykas pavestas išspręsti arbitracinei komisijai.

Virš 85,000 Bedarbių

Darbo unijų vadų apskaičiavimu ir darbo apdraudos įstaigų oficialiu patvirtinimu, su vasario 25 d. Montrealo ribose jau buvo pasiekęs bedarbių skaičius iki 85,633. Sakoma nedarbas daugiausiai palietęs geležies ir statybos pramonę.

Darbininkų vadai sako, kad toks bedarbių skaičius yra gana aliarmuojantis įvykis. Reikia su jais sutikti, kad tai yra baisus dalykas.

Gražiai Pagerbti Liokaičiai

Vasario 27 d., artimųjų bičiulių iniciatyva, Lietuvių Vytauto Klubo svetainėje buvo gražiai pagerbti Adomas ir Kristutė Liokaičiai, juodviejų vedybinio gyvenimo 25-kių metų sukaktuvių proga.

Svečių buvo prisirinkusi pilna Klubo svetainė. Jubiliejančiams svečiai ir giminės išreiškė šiltus linkėjimus ir įteikė gražias prisiminimų dovanas.

Serga

Sunkiai vėl susirgo Juozas Vaitekūnas. Taipgi serga E. Sinkevičienė ir J. Tamulionienė. Pirmieji du, gydytojo priežiūroje, gydosi namie, o pastaroji ligoninėje.

Linkiu visiems ligoniams laimingai pasveikti.

Valdybos Papildymas

WINNIPEG. — Liaudies Balse iš kovo 4 dienas "Iš Winnipegio Lietuvių Klubo Metinio Susirinkimo ir Vakarienių" aprašyme Klubo valdybos sąstate turėjo būti pažymėta, kad finansų raštininkas yra Petras Kumpauskas, bet praleista.

Todėl papildau ir gerbiamo Petro Kumpausko atsiprašau.

Taipgi aprašyme buvo praleistas kalbėtojas J. Radzevičius. Jį taipgi atsiprašau.

Senas Klubietis

Mirė Viktoras Oksas

LOS ANGELES, Calif. — Vasario 5 d. čia mirė pažangus lietuvis Viktoras Oksas, pavienis. Jis buvo nuoširdus pažangios spaudos rėmėjas.

M. P.

Mirus

JONUI TURUTAI

Reiškiu mano giliausią ir širdingiausią užuojautą liūdėsio valandoje velionies motinai, seserims, broliams, giminėms ir artimiesiems Lietuvoje. Išsėkis mano brangus sūnėnai svetimoj žemelėj, o aš pasilieku liūdinčias Tavęs.

Dėdė Jurgis Rūtėlonis ir šeima

Montreal, Que.

Nuo redakcijos: Ši užuojauta dėl susidėjusių aplinkybių liko nepatalpinta praeitos savaitės laidoje. Labai atsiprašome. — L. B. Red.

Sveikinimas Amerikos Lietuvių Moterims

Liaudies Balso redakcijai: Nuoširdžiai prašome patalpinti mūsų sveikinimus Amerikos moterims.

Mes, Panevėžio miesto Gegužės 9-tos d. gatvės tarybinės moterys, siunčiame nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus Tarptautinės moterų dienos, kovo 8-tosios, proga ir linkime daug laimės, džiaugsmo asmeniniame gyvenime ir kovoje už taiką.

Mes tikime, jog visos moterys norime, kad daugiau pasaulyje nebūtų ašarų, skausmo ir kraujo praliejimo, talkioje mūsų žemėje.

Kviečiam visas Kanados, JAV, Argentinos ir kitas Amerikos žemyno moteris dalyvauti kovoje už taiką visame pasaulyje.

Tegyvuoja taika visame pasaulyje!

St. Kavaliūnienė
E. Šimanauskienė
I. Linartienė
J. Kavaliūnaitė
B. Gaigalienė
B. Žukauskienė

Panevėžys,
Vasario 24 d., 1960

TAMSI NAKTIS GAUBIA NUOSTABIĄ ŠALĮ

(Atkelta nuo 7 pusl.)

susidorojo ir su šiais studentais. Įdomu tai, kad policija taip plačiai įsisiautėjo, jog areštuotųjų tarpe atsidūrė ir 27 metų amžiaus Pranciškus Areilas, kuris pasirodė esąs Ispanijos atstovybės JAV pasiuntinio sūnėnas. Kilo skandalas, Madrido policija paskutiniiais žodžiais plūdo Bilbao policijos viršininką, o šis abejingai atsikirsdinėjo: — Pagalvok tik! Madride dešimtis tūkstančių sušaudė ir nieko... O čia dėl kažkokio...

Ispanijos jaunimas puikiai jaučia tragišką savo šalies padėtį. Kiekvieną dieną jis vis labiau įsitikina, kaip toli į šalį Ispanija nuklydo nuo tikro progreso kelio, kokios tamsios frankistinio režimo,

Ne Visada Mikrobai Kalti už Ligas

Tikėsit, ar ne, bet pats žmogus yra atsakingas už daugelį ligų. Taip sako gydytojai, žmonių sveikatos saugotojai, susirgusių gelbėtojai.

Dr. David Landers, kalbėdamas gydytojų susirinkime Montreale, pareiškė, kad žmonių taip vadinamas nelaimingumas, susikrimitimas yra atsakingas už pusę ligų tų žmonių, kurie ateina pas gydytojus su visokiais nusiskundimais.

Įkyri uošvė, piktas bosas yra tiek pat pavojingi sveikatai, kaip ir mikrobai, bakterijos.

Jis sako, kad nėra instrumentų, kurie parodytų, kad žmogus mirė iš širdgėlos, bet daugelis mirštą nuo to.

Dr. Kenneth C. Huthin savo straipsnyje viename žurnale Londone sako, kad žmonos liežuvis gali būti mirtinas vyrui, kaip ir kokcia liga.

Iš kitos pusės, sako jis, daugelis žmonių nuvaro vyrus į kapus be laiko, užkraudamos vyrams per daug darbo namie, sugrįžus iš raštinių ar dirbtuvių.

INDIJOS IR KINIJOS SANTYKIAI GERĖJA

NEW DELHI. — Po to, kai premjeras Nehru pakvietė premjerą Chou En-lai atvykti į Indiją ir pasitarti dėl nesuspriatimų pašalinimo rubežiaus klausimu, abiejų šalių santykiai žymiai pagerėjo.

Yra manoma, kad abi šalys yra pasiruošusios sudaryti atitinkamą komisiją dėl sutvarkymo sienos. Tuo reikalu esą tariamasi laisškai.

policinio teroro, sauvaleš, beteisiskumo ir skurdo dienos gaubia Ispanijos žemę. Jaunimas viliasi tik vienu — gal būt, jau greitai baigsis ši košmariška naktis, prašvies naujas rytas. Ispanijos jaunimas tuo tiki ir kovoja.

R. Songaila

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas, 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Legas, Port Arthur, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Valūnas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir \$4.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Kiškis \$2.00; L. Okun ir Pursee po \$1.00.

M. Pukis, Los Angeles, Calif., prisiuntė nuo nuoširdaus pažangios spaudos rėmėjo V. O. Savo \$28.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė dvi naujas prenumeratas, atnaujintų ir \$2.50 surinktų aukų. Aukojo: J. J. \$1.50 ir A. Kaupas \$1.00.

Svečias X., atsilankė LB raštinėn, atsinaujino sau ir giminėms LB prenumeratas ir paaukojo \$20.00.

O. Daugėlienė, Toronto, reikšdama viešą padėką jos vyro šermenys ir laidotuvėse dalyvavusiems, velionies karstą gėlėmis puošusiems

ir reikšusiems liūdėsyje paliktiems užuojautą, per P. Karpavičių pridavė \$5.00 aukų.

A. Daukantas ir T. Rimdžius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

J. Mingilai, Toronto, atnaujino prenumeratą Lietuvos ir paaukojo 50 c.

J. Vilkelis, Toronto pridavė M. Alenskienės atnaujintą Lietuvos prenumeratą.

Miami, Floridos, lietuviai vadovybėje Miami Lietuvių Socialio Klubo, vasario 28 d. turėjo gražų pikniką, kur gražus būrys pažangios spaudos rėmėjų sudėjo \$30.00 aukų Liaudies Balso paramai.

Aukojo: J. Smalenskas \$5.00; A. M. Metelionis \$2.00; John Koch ir J. Benikaitis po \$1.50; J. Vigan, S. Kanapė, J. Ragauskas, G. Mikita, J. Mikita, Ch. Tomasiusas, J. Krupp, J. Birston, J. Šimkus, J. V. Stankus, A. Valiliunas, Mikas Detroitietis, A. Mason, J. Suvak, Olga Šimkus, A. Kairys, Miamletis ir N. Baltakis po \$1.00; ketu-

ri po 50 c. Aukas sudėjo klubo vadovybėje ir pagelbstint čia atostogaujančiai drg. Masytei ir kitoms draugėms.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

T. Pleta, Phoenix, Arizona, \$3.50;

S. Shostak, London, Ont., \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

INDIJA SUSIROPINUSI ZMONIŲ DAUGINIMUSI

NEW DELHI. — Indijoje labai greitai žmonės dauginasi. Jeigu dauginimasis eis tokiu tempu, tai per 30 metų Indijoje bus dvigubai daugiau, negu dabar.

Valdžia paskelbė šeimynos planavimo komiteto reko-

mendacijos. Yra siūloma, kad Indijos šeimos apsirubė žiuotų maždaug 3 vaikais. Siūloma gimdymų kontrolė.

Indijoje, tarp kita ko, yra praktikuojama ir sterilizacija, nors nėra legalizuota. Komitetas siūlo legalizuoti.

ACCRA. — Ghanos premjeras Nkrumah paskelbė pasiūlymą dėl naujos Ghanos taptų respublika. Nukonstitucijos, pagal kurią matoma, kad Ghana paskelbs plebiscitą dėl užgyrimo konstitucijos.

DOMESII!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'S

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

LIETUVA

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvenų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak., išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Butelkia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randas:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJŲ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūsim be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti mažiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKES GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

kurie ir ašaroja. Vieni skaitė maldaknyges, kiti varstė rožančius. Giedėjo, kad ir kunigai, bet, man atrodė, ne ką gražiau už uriadniką arba už Stokį.

Šiaip taip prisiskverbęs pro žmones, užsiropščiau ant viskų.

Vargonininkas, visą naktį ruošęs giedorius giedoti "iš notų", ir dabar juos tebe mokė:

— Tik tu "deo gracia" nebaubk kaip karvė! Savo kakarinę pagniaužk į švelnumą. Ir pavirpink. O tu prieš "dominus vobiskum" išsišnypsk nosį ir išsikosėk, kad negargaliuotų gerklėj. . .

Giedoriai, vyrai ir moterys, kosėjo, krenkštė, šnypštė nosis, nekantriai ir baikščiai dėbėiodami tai į altorių, tai į natas rankose, laukė, kada jiems reiks pragysti, to momento ir geisdami, ir bijodami. Jie tik šluostėsi ir šluostėsi prakaitą nuo veidų, nuo sprando ir net nuo pakaušiu. Jų nosinaitės jau seniai buvo gręžtinai šlapios. Prakaitu buvo kiurairai permirkę net jų drabužiai pažastyse.

Nuo viskų žiūrint, bažnyčia buvo pilna pakaušiu. Jie sūbavo į visas puses ir limgavo, tartum plūduriuodami vandeny. Nuo jų kilo garas, sklaidėsi ir nyko į šalį šios bažnyčios palubėj.

Aukštai ant "kantapolio" stovėjo karėtis, iš visų pusių apstatytas didelėmis ir mažomis žvakėmis įvairiausiose žvakidėse, net išskobtuose ir popierium apvyniotuose runkeliuose.

Priekiniuose suoluose abiem pusėm sėdėjo kunigai ir urzgiančiais balsais, tartum pykdamiesi ir ginėdamiesi, giedėjo egzėkvijas.

Greit viskas nuėjo kažkur į šalį. Mane vėl apniko mintys: kaip čia atsitiko, kad viskas ėjo blogai, o baigėsi gerai?

Didžiajame altoriuje šventasis Aloyzas, jaunuolis kunigiškais drabužiais, atsidėjęs žiūrėjo į dievo kančią. Man visada rūpėjo sužinoti, ko jis ten ieško toj kančioj. Elgeta Magdalena kartais, nusiėmusi nuo kaklo škaplierius, taip pat juos atsidėjusi apžiūrinėja. Ko Magdalena žiūri, aš žinojau: ji ieško škaplieriuose utėlių ir glūdų. Bet ko šv. Aloyzas ieško dievo kančioj?

Kilstelėjau akis aukščiau. Virš altoriaus į lubas kampu atsirėmusi kabojo didelė akis trikampyje. Apvaizda.

Man iš karto viskas paaiškėjo. Tai juk ta apvaizda taip gerai sutvarkė mano reikalus!

Mama sakydavo: "Tu, žmogau, nesirūpink ir nesigalabyk. Apvaizda viską mato ir viską tvarko kaip turi būti. Kas tave, žmogau, ištinka — gera ar bloga —

viską apvaizda numato ir sutvarko. O tu, žmogau, viską priimk su malda, dėkingumu ir nusizeminimu".

Tai šit kas padarė, kad aš turėčiau kailiniukus kaip tik tada, kada jie labiausiai man reikalingi, — apvaizda, ta akis trikampyje virš altoriaus!

Apvaizdos padaryta, kad kailiadirbiai girtuokliautų ir kailius išdirbti pavėluotų. Apvaizdos padaryta, kad būtų kažkieno vestuvės ir dėl jų Bačkis kailiniukus siūti paskubėtų.

Ta reikalo dalis buvo man visai aiški. Liko neaiški tik antroji dalis: kam ką apvaizda taikė, — ar mano kailiniukus klebono laidotuviams, ar klebono mirtį mano kailiniukams?

Prasidėjo mišios prieš visų altorių. Sugarsėjo kaip žąsų būrys choras, nuolat nutraukiamas pikty vargonininko šnypštimų: "Ne-tą natą paėmei, kiaule! Spausk žemiau! O tu, pliuropa, plačiau žiokis! Neišsteni!" Bet man visa tai buvo kažkur toli.

Akis trikampyje žiūrėjo į mane, o aš nemirksėdamas spoksojau į ją, apniktas visokių savų minčių ir jausmų, kurie tik ir tejaudino mane.

Ūmai man pasirodė, kad apvaizdos akis prisimerkė, ėmė rūstėti, rūstėti, ir aš išgirdau piktą prislopintą balsą prie pat ausies:

— Ar tu neisi, galgone, iš čia su tais savo kaliniais! Nuo jų raugo smarvės man visas choras užkimo!

Balsas buvo ne apvaizdos, o vargonininko, kuris čiupo mane už apykaklės, privedė prie laiptų ir stumtelėjo žemyn.

Ir čia praturtėjau dar vienu labai svarbiu gyvenime patyrimu: gerokai stumtelėtas žmogus nubėga laiptais žemyn lengvai, greitai ir be skausmo, jei tik apačioj stovi standi nugarų siena, į kurią atsimuši, bet nesusimuši.

Kai į tą sieną atsimušiau, nugaros sujudo, subruzdavo ir sušnaro:

— Velniai čia tave nešioja! Per patį pakylėjimą. . .

Laidotuvių apeigos bažnyčioje ir prie kapo buvo ilgos, ir aš turėjau pakankamai laiko pasipuikuoti savo kailiniukais. Braidžiau per minią skersai išilgai, stumdydamasis ir mindžiodamas kojas, vaikščiojau aplink ją ir atsistopėjęs iš tolo dairiausi, kurion pusėn dar persiirtį per žmones, kad niekas neliktų nuskriaustas, nepamątes tokio parėdo.

Laidotuvės baigėsi vėlai. Kol grįžė iš bažnyčios, apsi- liuobėm, papietavom, ėmė temti.

— Kažin kada bematysim tokias iškilmes. Tiek žmonių, tiek grožybų. . . — atsidu-

so motina, šluostydama šaukštus.

Tėvas, degtuku krapštydamas dantis, pasvajoto:

— Jei dievas duos, gausime seną kunigą, tai gal ir vėl netrukus. . .

Man rūpėjo visai kas kita: kas dar liko nepamątes mano kailiniukų?

Mintimi peržvelgiau visus, kas galėjo nebūti laidotuvėse.

Rimkus. Na, tas bedievis, cicilikas, tas tegu sau žinosi. Tokiam nėra ko rodyti gerą daiktą.

Bertuliai. Geri giminės. Juos vertėtų pradžiuginti. Bet jie gyvena už poros mylių, nenubėgsi. . .

O gi laukugaly grintelninkai! Jie patys tai nieko, bet jų vaikai: Igniukas, Juozukas, Barbiukė. Vasaromis mes susitikdavom, žaisdavom, bėgiodavom, susipešdavom, susitaikydavom, mai nydavomės nulūžusiais peiliais, sagomis ir visokiais daiktai, mums turėjusiais brangių lobijų vertės.

Kažkodėl jie būdavo man meilesni žaidimuose, sumanesni išdaigose, greitesni, vikresni, stipresni ir draugiškesni už gaspadorių vaikus kaime.

Bet ta mūsų draugystė trukdavo iki rudens. Rudenį, pašalus, iki pat pavasario šilumos, iš trobos jie ir neišeidavo: basi, pliki, kosulio kankinami, votimis išberti. . . Šit kas dar pasidžiaugs mano kailiniukais.

Išspūdinau pro duris tartum šuo. Ir, neišgirdęs iš trobos jokio sudraudžiančio balso, pasileidau į pakluones.

Takas pas grintelninkus ėjo įstrižai lauką, pro bažnyčią ir kapines.

Vakare dangus nusiblaivė, apsisagstė žvaigždėmis. Ėmė šalnoti. Po kojomis linksmai trėškėjo ledukas.

Šiluose kailiniukuose nešiau karštą širdį tiems savo bičiuliams, kurie visą speiguotą žiemą tik pro apšalusį savo kvapu prasipustą langą tematė sniegą, pusnis, dangų ir tai, kas dedasi kieme.

Ot, jiems tai bus džiaugsmo, pamačius mane su tokiais kailiniukais.

Šit ir kapinių tvora. Šit šventoriaus vartai. Netoliese kažkas sukosėjo. Stabtelėjau, apsidairiau: nuo klebonijos taku, kuriuo eidavo klebonas į bažnyčią, skubėjo kažkoks vyras.

Pažinau. Tai buvo Antanas Žilvytis, klebono vaikas ir gaspadorius. Supratau, ir kur jis eina: pas tėvus, grintelninkus mūsų kaimo laukugaly.

Tai geral: nuelsim dviese. Ir pareisim dviese, bus linksniau.

Nudžiugęs ir pasukau nuo šventoriaus vartų tiesiai prie Antano.

Buvau jau keli žingsniai

ir pas mane ateis. . .

Man viskas pasidarė aišku. Mečiau nebaigtą skustį bulvę, mečiau peilį ir, šluostydamas į šlaunis rankas, surikau:

— Juk aš ten buvau, ne klebonas!

— Kur tu buvai?

Viską papasakojau. Apsivilkęs kailiniukus, net parodžiau, balti, tamsoje kaip kamža. O juoda kailinė apykaklė — stula. Ir kepurė juoda. Rodžiau, kaip ėjau prie Žilvyčio, kaip Žilvytis sukriokęs nuo manęs spruko. . .

Bet nei mama, nei Veronika netikėjo. Mama net ėmė bartis:

— Kad aš tau paimsiu pantį už tokias kalbas! Tokie prajovai, o jis, mat, snarglius. . .

Nuliūdęs vėl ėmiausi bulvių.

— Per mažai meldėmės. . . Ne iš pat širdies. . . — vaitojo Veronika. — Reikės skelbti rinkliavą mišioms ar Tytuvėnuose, ar Kretingoje. . .

Žinia apie klebono šmėklą greit pasklido visoj parapijoj.

Susitikdami žmonės ilgą laiką apie klebono šmėklą tik ir tesikalbėjo, išsiaiškindami tą įvykį šitaip:

— Aišku, ko amžinatilis vaikščioja. Ieško turto, išgrabstyto tą naktį, jam mirus. . . Mėgo amžinatilis tą turtelį, turėjo prisikroves — nė pats nežinojo ko ir kiek. . . Tik kam jam dabar jo bereikia? . .

O aš likau vienas su savo teisybe. Nieks manęs neklausė, nieks netikėjo. O kai kurie net piktai pranašavo:

— Nu, tas vaikas, jei užaugs, o jei, neduok dieve, dar mokslo gaus, tai bus toks melagis, kad bėk nuo jo iš tolo. . .

Taip mano tėviškėje gimė dar viena šmėkla. Žmonės ilgus metus ją matė, kada norėjo ir kur norėjo.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

ZUVŲ PARDUOTUVĖ

Parkdale Fish

2204 Dundas St. W. — Toronto

Roncesvalles & Dundas Kampas

Telefonas LE. 2-2692

Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Motery Dienos Parengimas

Tarptautinės Motery Dienos jubiliejinį metų Koncertas - Prkalbos įvyks sekmadienį, kovo 13 d., Ukrainų salėje, 300 Bathurst St. Kviečiame kaip moteris taip ir vyrus kuo skaitlingiau dalyvauti.

Pradžią 8 val. vakaro. Laisva įžanga.

Rengėjos

Svarbus Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių ir visuomeniniais reikalais įdomiančių lietuvių svarbus susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 13 d., 2 val. po piet, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Susirinkimo pajavairinimui bus parodyta įdomi filma ir padarytas pranešimas šių dienų svarbesniais visuomeniniais klausimais.

Prašome visus narius ir nenarius skaitlingai dalyvauti.

Kuopos valdyba

Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiasi
LIAUDIEN BALSE

Toronto Lietuvių Moterų Klubo

ruošiamas

Banketas - Šokiai

Šeštadienį, Kovo 19 d.

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Programoj: choras, orkestras, duetai monologas ir kt.

Pasivašininimui įvairūs gėrimai, užkandžiai

Šokiams — gera muzika

Vist Maloniai Kviečiami Atsilankyti

Pradžią 7 v. v. Įžanga \$1.00

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Mirė Motina

Vladas Strazevičius gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad jo motina mirė, sulaukusi 84 metų amžiaus.

Reporteris reiškia V. Strazevičiui gilią užuojautą.

Susilaukė Sūnaus

Mr. and Mrs. W. Strazevi-

čiai susilaukė sūnaus, o Walterio tėveliai — anūko.

Rep.

Nuoširdi Padėka Čikagiečiams

Gavusi žinią, kad švogeri Janulevičius mirė, kad laido-tuvės bus vasario 20, vasario 19 dieną išskridau orlaiviu ir už 2 valandų buvau jau Čikagoj.

Pasitiko mane giminės, o vėliau apsistojau pas draugus K. A. Stukus, kurie mane priėmė labai širdingai.

Pasimačiau su buvusiais torontiečiais draugais Doriniais ir Malinauskais. Dukterėčia Katy palydėjo į orlaivį.

Ačiū visiems.

H. Dabrovoškie-nė.

PASTABA

Mano vyrui mirus, buvo parašyta neaiškiai, kad moterys surengė pietus. Ačiū joms už darbą. Ale aš atmokėjau visas išlaidas. Mano buvo su vaikais pasitarta pavaišinti žmones, kurie pastutinį sykį atsisveikino su mano vyru. Dar sykį tariu ačiū.

H. Dabrovoškie-nė

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-nių.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos Pirmos Kuopos

Metinis Parengimas

įvyks

šeštadienį, Kovo 26 d.

Savoį salėje, 160 Claremont St.

Šokiams grieš geras orkestras. (Tas pats, kuris griešė Naujų metų sutikimo parengime.) Pasivašininimui įvairūs gėrimai ir užkandžiai.

Kviečiame visus Draugijos narius ir nares atsilankyti. Nariams prie durų įžangos nereikės mokėti. Nenariams įžanga \$1.00.

Pradžią 7 val. vak.

Parengimų Komisija

Sugrąžinti Žmonėms Reikalaujant
Du Spalvoti Tarybiniai Filmai
JACK'O LONDONO

The Mexican ir The Heart Sings

Pradedant pirmadienį, kovo 14

**RADIO
CITY** BATHURST
AT ST. CLAIR

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Denglame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

SCOTTY'S INN

330 E. Congress at Randolph

(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama

Alus — Vynas ir įvairūs likerial

Savininkai
Jean ir Al

Telefonas
WOODWARD 4-7128

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriskių ir Moteriškių Rūbų Stovykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apsildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto